

Krajevne novice

Glasilo občine Šmartno pri Litiji

December 2018

Letnik 3, številka 8

Iz tokratne vsebine:

Pogovor z gospodom Mihom Perkom

stran 4-5

25 let Društva upokojencev Šmartno pri Litiji

stran 12

Praznovanje občinskega praznika

stran 17

Otvoritev novih prostorov TIC Šmartno

stran 18

ISSN 2463-8579

Veseli december je tu

Avtor članka: dr. Jernej Kotar, odgovorni urednik

Letošnjemu letu so šteti zadnji dnevi in že smo sredi veselega decembra, za marsikoga naj-prijetnejšega meseca. To je čas, ko za večino ljudi vsakdanje obveznosti in skrbi postanejo nekoliko manj stresne in ko po eni strani razmišljamo, kaj vse smo storili in doživeli v tem letu in česa nam ni uspelo uresničiti, po drugi strani pa že usmerjamo pogled v prihodnost in kujemo načrte za prihodnje leto. Mnogi med nami si bomo zagotovo zopet zadali obljube in cilje, ki jih bomo potem poskušali bolj ali manj uspešno udejanjiti.

Občina Šmartno pri Litiji

Tomazinova ulica 2, 1275 Šmartno pri Litiji
Elektronski naslov: info@smartno-litija.si
Telefon: 01 896 27 70
Faks: 059 097 480

Uradne ure

Ponedeljek: 8.00–12.00 in 13.00–15.00
Sreda: 8.00–12.00 in 13.00–17.00
Petek: 8.00–13.00
Uradne ure župana so po dogovoru, zaželeno je predhodna najava na telefonsko številko 01 896 27 70.

Glasilo občine Šmartno pri Litiji Krajevne novice

Prispevke in oglase za naslednjo številko Krajevni novic, ki bo izšla februarja 2019, pričakujemo najkasneje do ponedeljka, 28. 1. 2019, na elektronski naslov uredništva: urednistvo@krajevne-novice.si. Članke, prejete po tem datumu, bomo objavili v okviru možnosti. Avtorje prispevkov in naročnike oglasov naprošamo, naj pri svojem pisanju in oblikovanju upoštevajo navodila, ki so objavljena na spletni strani Občine Šmartno pri Litiji.

Izdajatelj:

Javni zavod Bogenšperk

Odgovorni urednik:

dr. Jernej Kotar

Uredniški odbor:

Katarina Kragelj, France Vidic, Sašo Goršek, Domen Merzel in Matjaž Hostnik

Jezikovni pregled:

Janoš Železnik

Naslovna fotografija:

Zimska idila

Foto:

Sašo Goršek

Prelom in priprava za tisk:

Biroservis – Mlakar Gorazd s. p.,
Ustje 7, 1275 Šmartno pri Litiji

Glasilo izhaja v nakladi
1800 izvodov in je brezplačno.

ISSN 2463-8579

V času, ko pišem uvodne misli za decembrsko številko, so volilni rezultati in čakanje na drugi krog lokalnih volitev ena glavnih tem v našem kraju in prav je tako. Naloga odgovornega urednika seveda ni komentiranje politične situacije, saj svojo vlogo jemljem resno, zato je bilo glasilo ves čas objektivno in odprto za vse, kakršno bo ostalo tudi v prihodnje. Moram pa priznati, da me je zelo razveselila relativno visoka volilna udeležba, kar kaže na to, da občanom in občanom ni vseeno, v kakšni občini živijo. To je po mojem mnenju eden od večjih uspehov letošnjih volitev.

Ampak pustimo politiko. Pred nami je praznično obarvana decembrska številka, ki bo bralkam in bralcem znova postregla z zanimivimi članki za krajšanje dolgih zim-

skih večerov. Krajevne novice v tem mesecu praznujejo četrto leto svojega izhajanja in vsi sodelujoči pri občinskem glasilu lahko z zadovoljstvom gledamo na prehojeno pot ter ugotovimo, da v tem času nismo le uresnili zastavljenih ciljev, ampak smo jih celo presegli. Zahvala za to gre v prvi vrsti Občini Šmartno pri Litiji in Javnemu zavodu Bogenšperk, ker nas ves čas podpirata, ter seveda vsem avtoricam in avtorjem prispevkov. Pri tem naj omenim še to, da bodo od prihodnjega leta dalje Krajevne novice izhajale devetkrat letno, in sicer bomo k obstoječim dodali še julijsko številko.

Za konec mi dovolite še, da vam v imenu uredništva Krajevni novic zaželim srečen božič in zdravo, srečno, veselo in uspešno novo leto, ki je pred nami. Želim vam lepe praznike v krogu vaših najbližjih.

Žive jaslice na Javorju

Avtor članka: Kulturno društvo Javorje

foto: Lojze Flisek

Kulturno društvo Javorje ponovno pripravlja uprizoritev živih jaslic. Prireditev bo na božični dan, 25. 12. 2018, ob 17. uri, pri gasilskem domu na Javorju pri Bogenšperku. Skupaj s sveto družino, pastirji in angeli boste doživeli božično zgodbo v pesmi in besedi.

Vljudno vabljeni!

Drage občanke, spoštovani občani

Avtor članka: Janez Tomažič

Zahvaljujem se vam za vsak glas, ki ste ga namenili meni in Slovenski demokratski stranki. Izvoljeni svetniki z naše liste obljublamo, da se bomo potrudili in upravičili vaše zaupanje. Gospodu Rajku Meserku izrekam iskrene čestitke za njegovo izvolitev.

Zahvala volivkam in volivcem volilne enote 3

Avtor prispevka: Sašo Goršek

(Črni Potok, Riharjevec, Vintarjevec, Javorje, Zavrstnik, Štangarske Poljane, Velika Štanga, Gozd - Reka)

Spoštovane volivke in volivci, najprej se vsem lepo zahvaljujem za vaš glas, ki ste ga mi namenili na lokalnih volitvah za Občinski svet Občine Šmartno pri Litiji, 18. 11. 2018. Žal sem zbral malo premajhno število glasov, ki bi mi omogočilo nov mandat občinskega svetnika, se bom pa v

prihodnjih letih trudil, da bom vseeno izpolnil, kar sem si prizadeval za našo volilno enoto, lokalno po celotni občini. Še naprej si bom zelo prizadeval za besede, ki so bile opisane v času kampanje, pa tudi za več druženja v KS Vintarjevec in okolici. Skupaj gremo naprej! Hvala.

*Želimo Vam
lepo doživete božične praznike,
leto 2019 pa naj vam prinese
veliko zdravja,
osebne sreče, dobre volje.*

*Čestitke tudi ob praznovanju dneva
samostojnosti.*

OO SLS Šmartno pri Litiji

Rajko Meserko – župan drugi mandat

Avtor članka: SLS, Občinski odbor Šmartno pri Litiji

Volivci ste nedvoumno zaupali Rajku Meserku drugi mandat. V Slovenski ljudski stranki smo njegovo kandidaturo soglasno podprli. In rezultat je tu. Rajku iskreno čestitamo za zmago in mu želimo uspešno delo za razvoj šmarske občine in za vse občane. Vsem, ki ste mu skupaj z nami izrazili podporo, pa se iskreno zahvaljujemo.

Spoštovane volivke in volivci občine Šmartno pri Litiji!

Avtorica članka: Veronika Jesenšek, predsednica OO SLS Šmartno pri Litiji

V imenu Občinskega odbora SLS Šmartno pri Litiji se Vam iskreno zahvaljujem za zaupanje, da ste se udeležili volitev in namenili podporo listi SLS – Slovenski ljudski stranki.

Vsi štirje izvoljeni svetniki se bomo, kot smo obljubili, zavzemali za uresničevanje

enakomerno porazdeljenih projektov po celotni občini, predvsem pa za uresničitev vseh tistih, ki so že v teku in čakajo na realizacijo.

Za uspešno delo v občinskem svetu pa si v naslednjem mandatu želimo dobrega sodelovanja tudi z ostalimi svetniki.

Spoštovane občanke, občani, drage državljanke in državljani.

»Voščim vam vesele božične praznike, čestitam za dan samostojnosti in enotnosti. V letu, ki prihaja, pa vam želim obilo zdravja, zadovoljstva, medsebojnega spoštovanja, tin naklonjenosti do bolnih in pomoči potrebnih ter 365 veselih dni s svojimi najdražjimi.«

*Vaš poslanec,
Boris Doblekar*

Iz sveta vrhunškega športa nazaj v domače kraje

Avtor članka: Uredništvo Krajevnih novic

December je za večino najprijetnejši mesec v letu, saj se vsakdanje skrbi in ritem življenja nekoliko umirijo, kar nam omogoča, da lahko več časa posvetimo družini, prijateljem in ljudem, ki nas obdajajo. Pri tem se pogosto premalo zavedamo, v kakšnem okolju živimo in koliko mladih, inovativnih in uspešnih ljudi deluje med nami. Nekateri so kljub svoji mladosti že veliko dosegli in se uveljavili tudi v mednarodnem prostoru, v katerem so nabirali izkušnje, nato pa so se z bogatim znanjem vrnili nazaj v domače kraje, se tu ustalili in nadaljevali s svojim delom. Prav posebno pozornost si zasluži gospod Miha Perko, ki ga lahko upravičeno uvrščamo med naše najuspešnejše šmarske rojake, zato smo se odločili, da ga povabimo k tokratnemu pogovoru, v katerem nam bo predstavil svojo izjemno športno in strokovno pot.

Gospod Miha, dovolite mi, da se vam najprej v imenu uredništva Krajevnih novic zahvalim za vaš prijazen odziv našemu vabilu. Veseli smo, da boste z nami delili vaše bogate izkušnje in s tem našim bralkam in bralcem polepšali branje decembrske številke. Nekateri vas že dobro poznamo še iz šolskih dni, a vas vseeno prosim, da nam za začetek poveste kaj o sebi.

To vprašanje je vedno najtežje (smeh). Tudi vam se zahvaljujem za vabilo. Sem ponosni očka leto in pol starega sina in trudim se, da čim več lepih trenutkov preživim z njim in s svojo ženo. Zanimam se za stvari s področja človeškega telesa, prehrane, zdravega načina življenja, psihologije, alternativne medicine in veselja. Prosti čas najraje preživljam z družino, če se le da, aktivno v naravi. **Zanimanje za masiranje se je v vas prebudilo že zelo zgodaj, in sicer pri šestnajstih letih. Kako se spominjate vaših začetkov in kdo vas je navdušil za opravljanje tega poklica?**

Že pri šestnajstih sem imel veliko željo, da bi se naučil masirati in tako sem začel delati pri gospe Jadranki Lovše, ki je imela takrat svojo fizioterapevtsko ambulanto v Šmartnem pri Litiji. Ob koncih tedna je imel v njenih prostorih ambulanto kiropraktik, za katerega sem ogreval ljudi pred njegovo obravnavo, kasneje pa sem tudi že imel svoj urnik za masaže. Pri Jadranki sem delal približno štiri leta, sledi znanja, ki sem ga dobil od nje, in pa grobo ogrodje tehnike pa so pri mojem delu vidni še danes. Bila je dobra učiteljica in je v meni vzbudila še večjo strast do poklica. Z delom pri njej in opazovanjem fizioterapevtov pri delu pa sem tudi spoznal, kaj točno želim znotraj tega, kje je moje mesto. Tako sem se lahko tudi že zgodaj usmeril v delo/terapijo z gibom, gibanje in delo z rokami. To je botrovalo mojemu vpisu na Fakulteto za šport, ki je imela v svojem programu tudi predmet Kinezioterapija – terapija, ki za svoje delo uporablja gib, gibanje.

Kdo me je navdušil za opravljanje tega poklica? Ne vem, zakaj, ampak že od malih nog sem raziskoval, kaj je tisto, kar bi rad počel, in vedno sem želel delati nekaj, s čimer bi lahko pomagal ljudem. Pred leti mi je moja razredničarka iz osnovne šole dejala, da sem že v drugem razredu govoril, da bi rad postal terapevt. Ta poklic me je od nekdaj privlačil.

Danes vemo, da je brez trdega dela in veliko odrekovanja težko uspeti, a tudi to včasih ni dovolj. Se še spomnite, kako se je vam še kot mladeniču uspelo prebiti v svet profesionalnega športa?

Ta zgodba je kar zanimiva. Izkušnje sem pridobival z delom v fizioterapevtski ambulanti, vse bolj pa sem si želel delati v reprezentanci, saj sem bil tudi sam športnik. Ravno ko sem maturiral na Gimnaziji Litija, sem prejel klic prijatelja, da je pri kajakaših zbolel terapevt in da nujno potrebujejo nekoga, ki bi ga nadomestil na tekmah svetovnega pokala. Bil sem v šoku in seveda sprejel!

Spomnim se, da sem imel veliko tremo. Komaj sem maturiral in kar naenkrat že s kajakaško reprezentanco na poti po Evropi. Nisem vedel, ali bom kos tej nalogi, saj sem bil prvič s športniki. Pa se je izšlo. Seveda tedaj še nisem obvladal vsega, vendar sem svoje pomanjkljivosti dopolnjeval z veliko delavno vnapre in angažiranostjo, dihal sem z reprezentanti. To je bilo vseč takratnemu direktorju kajakaške zveze in tudi reprezentantom, tako sem bil z njimi na tekmah svetovnega pokala in prvenstvih dve leti.

Po zaključeni gimnaziji ste se odločili za precej zahteven študij, ob katerem ste nadaljevali s svojim delom v športu. Kakšna je bila vaša pot na samem začetku?

Prvo leto po končani gimnaziji sem si vzel leto dni premora od študija. Tisto sezono sem delal s kajakaško reprezentanco in potoval z njimi po Evropi ter še vedno delal na fizioterapiji v Litiji. To je bilo najmirnejše obdobje v mojem življenju, kar se tiče udejstvovanja v vrhunskem športu. Užival sem. Naslednje leto sem pričel s študijem na Fakulteti za šport. Študij je zaradi vaj zahteval veliko prisotnosti, moje delo pri kajakaših pa je bilo prav tako vezano na Ljubljano, tako sem se kmalu po začetku študija preselil v prestolnico in dvakrat tedensko hodil na delo v Litijo z vlakom. Začetek je bil bolj

Miha Perko

miren, vendar ima večina reprezentančnih akcij višek aktivnosti tik ob koncu pomladi, ravno ko je na univerzi glavno izpitno obdobje. In tudi pri kajakaših na divjih in mirnih vodah so se prve tekme svetovnega pokala začele takrat ter trajale vse do konca poletja. Res nisem vedel, kaj naj. V meni je bila tako močna želja po udejstvovanju v vrhunskem športu in priložnosti, ki sem jo dobil, nisem hotel spustiti. Odločil sem se, da grem z njimi in da bom večino izpitov opravil v jesenskem izpitnem obdobju ter se potem vpisal v drugi letnik. In tako je tudi bilo. Istega poletja pa sem zaradi dobrega dela dobil tudi klic iz KZS (Košarkarska zveza Slovenije), da bi se pridružil akciji mladinske reprezentance na evropskem prvenstvu. Potoval sem in usklajeval delo v obeh reprezentancah. Ko je šlo poletje h koncu, so se tudi reprezentančne akcije končale, jaz pa sem se vrgel med knjige ter opravil dovolj izpitov za vpis v drugi letnik. Z mladinsko košarkarsko reprezentanco smo se tega poletja uspeli uvrstiti nazaj v elitno divizijo A, ob tem pa sem bil deležen posebne pohvale takratnega selektorja. To je botrovalo temu, da sem takoj po koncu jesenskega izpitnega obdobja dobil klic iz takratnega evroligaša Union Olimpije (beri Petrol Olimpije), sprva za delo z mladinci. Tako se je začela moja klubska kariera, pri Olimpiji pa sem ostal šest ali sedem sezon. Naslednjih nekaj poletij, vključno s poletnim izpitnim rokom, je bilo enakih temu. Po koncu predavanj, včasih še prej, sem takoj začel z reprezentančnimi akcijami. Po koncu le-teh pa so se že začele priprave na prihajajočo klubska sezono. Študij je bil vedno zraven, del tega, neke vmes, nikoli kot ločena celota.

Kako ste usklajevali vse te svoje obveznosti?

Klub in reprezentanca sta se lepo ujemala, saj je po koncu klubske sezone sledila reprezentančna in reprezentančni je sledila klubska, tako da razen izčrpanosti tu ni bilo problema. S študijem pa je bilo malo drugače. Prisotnost na praktičnih vajah je bila obvezna in na Fakulteti za šport je to pomenilo vsak dan po več ur.

Dopoldan sem izpolnjeval študijske dolžnosti, popoldan pa klubske. Vikendi so bili v celoti rezervirani za tekme. Že po prvi sezoni pa se je obseg dela v klubu precej povečal, saj sem začel delati tudi s člansko ekipo.

Iz tega obdobja se spomnim, da sem bil tako zaseden, da so me, ko sem imel kaj prosto, starši prišli obiskat v Ljubljano, kjer sem živel, in ne obratno.

V tem času se je pojavila tudi že priložnost za delo v tujini. Vam je bilo težko zapustiti domače okolje in oditi na tuje?

Res je. V drugem letniku faksa, takoj po novem letu, sem dobil priložnost, da bi delal z moško člansko reprezentanco Kuvajta. Pripravljali so se za azijsko prvenstvo. Bil sem navdušen in zmeden hkrati. Bil bi odsoten slabe štiri mesece, izpustil bi zimsko izpitno obdobje. Potem pa sem si rekel, da lahko takšno priložnost dobiš le enkrat v življenju. In sem šel!

Sprememba okolja ni bila tista, ki me je zadrževala doma, okleval sem le zaradi študija, ker bi bil zopet veliko odsoten.

Čas študija je za vas predstavljal obdobje, ki je bilo polno izzivov in priložnosti za delo v vrhunskem športu, tako doma kot tudi v tujini. S čim vse ste se v tem času ukvarjali in kam vas je vodila pot?

Če nadaljujem od prej, sem po končanem delu z reprezentanco Kuvajta po povratku v Slovenijo nadaljeval delo z ljubljanskim evroligašem in košarkarsko reprezentanco. Vmes sem v tem obdobju konstantno hodil na dodatna izobraževanja in naročal literaturo iz tujine. Hotel sem pač biti čim boljši, saj sem bil, s komerkoli sem delal, daleč najmlajši med kolegi v stroki. Opravi sem tudi nekaj akcij z nogometnim klubom Interblock in hokejskim klubom Acroni Jesenice. Pri Union Olimpiji (beri Petrol Olimpiji) so sledili mojemu razvoju in trudu ter mi po dveh letih dela v klubu ponudili mesto prvega terapevta članske ekipe. To je bila zame velika čast, zdelo se mi je neverjetno. Postal sem namreč najmlajši član strokovnega štaba v zgodovini najelitnejšega evropskega klubskega tekmovanja. Študij se mi je upočasnjal, ker je ta funkcija zahtevala celega človeka, fizično in psihično, vendar sem bil vedno zraven, četudi sem naredil le kakšen izpit na semester. Sledila je otvoritev dvorane Stožice

z izjemno sezono v družbi najboljših evropskih klubov. To leto sem doživel klubske šport v največjem pomenu besede. Sezone, ki so sledile, niso bile več tako uspešne, saj je med elito velik omejitveni dejavnik proračun ekipe, smo pa uspeli izdelati veliko število igralcev, ki so nato zaigrali tako v Evroligi kot v ligi NBA. Na koncu ene izmed sezon me je poklical Jurij Zdovc, tedanji selektor članske izbrane vrste. Bil je tudi trener kluba iz prve turške košarkarske lige in me je povabil, da se mu pridružim. Seveda sem sprejel.

Potem ko ste kljub svoji mladosti dosegli že izjemne uspehe, ste se odločili, da se boste namesto delovanja v vrhunskem športu v tujini, kjer je bil tempo zelo naporen, raje vrnili domov v svoje staro socialno okolje in se tu ustalili. Kaj je najbolj botrovalo vaši odločitvi za vrnitev?

Razlogov je bilo seveda več, ampak izpostavljam lahko dva, način življenja in pa življenjsko oziroma bivalno okolje. Skoraj deset let sem imel kovček praktično vedno pripravljen za na pot, zadnjo sezono pa sem imel tudi po dva leta na teden. Enostavno mi je bilo dovolj. Nisem videl vsega, videl pa sem precejšen del sveta in pri nas so pogoji za življenje res izjemni. Živimo v prelepi naravi s čisto vodo, čistim zrakom, varno je, država je socialno urejena ... Tega ni nikjer! Kdorkoli je videl malo sveta, ne samo turističnih centrov, se strinja z menoj.

Dolgo časa sodelujete tudi z RD Herz Šmartno, ki mu vaše bogate izkušnje zagotovo zelo koristijo. Nam lahko poveste, kakšna je vaša vloga v klubu?

Ja, takoj po moji vrnitvi je vodstvo kluba stopilo v stik z menoj. Sedaj imam vlogo zunanjega strokovnega sodelavca.

Ne moremo se izogniti niti vprašanju, kako bi ocenili razvitost športa, športne infrastrukture in športne ponudbe v naši občini?

Glede na uspešnost športnikov v naši občini in nivoja udejstvovanja rekreativcev lahko realno ocenim, da je razvitost športa v Šmartnem na visokem nivoju. Tudi športna ponudba se mi zdi kar pestra glede na število prebivalcev. Športna infrastruktura? Zdi se mi, da je večnamenska šolska telovadnica polno izkoriščena, morda pa je premalo zunanjih športnih površin, pogrešam tudi varovano igrišče, namenjeno najmlajšim.

Kaj bi morala po vašem mnenju storiti občina za izboljšanje trenutnega stanja?

Mislím, da so javne športne rekreativne površine slovenskih mest, ki so narejene po vzoru iz tujine, lep primer, kako z relativno majhnim vložkom narediti lepo zgodbo.

Takšen prostor daje tudi pomemben utrip kraju in predstavlja prostor medgeneracijskega druženja in prenašanja znanja.

Mineva leto in pol, odkar ste v Šmartnem odprli zasebno prakso. Kdaj se je v vas utrnila zamisel, da bi lahko delali in uspeli v tem okolju in kako so se na to odzvali ljudje okrog vas? Vam je bilo kdaj žal, da ste se odločili za ta korak?

Iskreno rečeno sem si od nekdaj želel imeti svoj studio, bolj resno pa sem o tem začel razmišljati ob svoji vrnitvi domov. Zadovoljen sem s pozitivnim odzivom ljudi, vsaka dejavnost pa rabi svoj čas. Najboljša reklama je, tako kot že od nekdaj, priporočilo. Potrebno je biti vztrajen in se konstantno izpopolnjevati.

Kakšne storitve nudite svojim strankam? Ali menite, da so vas domačini že dobro prepoznali?

Nudim terapevtske in športne masaže, globoko tkivno terapijo, masaže za nosečnice, vadbo po poškodbah in operacijah, terapevtsko vadbo, postoperativno rehabilitacijo, vadbene programe oziroma načrte treningov, oceno stanja telesa, nevromišični taping, darilne bone, učim tudi lepo držo telesa.

Vesel sem, da pridobivam na prepoznavnosti.

Kljub vaši mladosti imate za seboj že uspešno kariero. Nam lahko zaupate, kakšni pa so vaši načrti za prihodnost, se še vidite v športu?

Hvaležen sem, da sem izkusil vrhunski šport v vsem svojem obsegu, si nabral delovnih in življenjskih izkušenj, poznanstev, videl svet, vendar tam ni bilo veliko prostora in možnosti za zasebno življenje, družino. Tukaj sem se ustalil in se dobro počutim. Še naprej želim razvijati svojo dejavnost in uživati v trenutkih. Zaključujem tudi podiplomsko specializacijo iz ortopedske medicine in manualne terapije.

Tukaj sem zadovoljen, vendar človek ne more nikoli zares vedeti.

Želite za konec najinega pogovora našim bralkam in bralcem še kaj sporočiti?

Z bolečino nam telo nekaj sporoča, ni nekaj samoumevnega, kar prinesejo delo ali leta, in se je nikoli ne izplača ignorirati, saj si s tem le večamo škodo. Le če smo brez bolečin, se lahko dobro počutimo in si damo priložnost za lepe in čarobne trenutke. Želim vam jih obilo v prihajajočem prazničnem obdobju.

Miha, še enkrat se vam lepo zahvaljujem za prijeten klepet. V uredništvu Krajevnih novic vam želimo veliko uspeha tako v zasebnem kot tudi poslovnem življenju.

**FUNKCIONALNA
TERAPIJA PERKO**

Različnost je zakon!

Avtorica članka: Hajdeja Praprotnik

Sprejemati sebe in druge, sprejemati vse, kar imamo skupnega, in vse, kar je drugačno od nas. S to mislijo se vsako leto znova že vrsto let trudimo uvajati v naše šolske klopi inkluzijo v pravem pomenu besede.

Projekt Korak k Sončku je del tega procesa in na šoli ga izvajamo že nekaj let. Za sodelovanje smo se odločili, ker želimo našim učencem razširiti obzorja in duha. Želimo, da razumejo različnosti in znajo biti sočutni, da razumejo stisko drugega in znajo priskočiti na pomoč, kadar je potrebno. Pomembno se nam zdi,

da razbijemo stereotipe o prevladujoči nesposobnosti ljudi s posebnimi potrebami in namesto njih izpostavimo njihove kvalitete. Za zgled postavljamo ljudi z različnimi posebnimi potrebami, ki so kljub hudim vsakodnevnim preizkušnjam optimistični, uspešni na določenem področju in polni življenjske energije. Ob njihovih zgodbah se zdijo tegobe zdravih ljudi skorajda malenkostne. Izvajanje tovrstnih vsebin deluje pozitivno tudi na medsebojne odnose učencev v šoli, saj verjamemo, da krepi njihovo strpnost.

S sodelovanjem v projektu imamo zelo pozitivne izkušnje. Trudimo se, da ga vsako leto malo nadgradimo, izvajamo različne aktivnosti in spoznavamo nove ljudi z različnimi izkušnjami. Tako se vsako leto nekaj novega naučimo.

Letošnje šolsko leto so bili naši prvi gostje invalidi iz Društva paraplegikov ljubljanske regije, ki so učencem 4. in 5. razreda

pripravili zanimiv in poučen šolski dan. Gospod Rok Bratovž je skupaj s kolegom pripravil predavanje o poškodbah hrbtenjače, o vzrokih, ki pripeljejo do tega, in o posledicah, ki jih trajno nosijo poškodovanci. Predstavil je njihovo društvo in poudaril, kako pomembna je preventiva. Slikar tetraplegik je učencem dokazal, da se da slikati tudi takrat, ko odpovejo roke. Učenci so zato tokrat ustvarjali s čopičem v ustih. V telovadnici se je odvijala košarka za invalidskimi vozički, poligon, sedeča odbojka in dvoboji za namiznoteniškimi mizami. Poslušali smo osebne izpovedi in občudovali neizmerno voljo invalidov ter njihov pogum.

Vsem izvajalcem se zahvaljujemo za uspešno izvedbo programa, ganljive življenjske zgodbe in nauke, ki so jih delili z nami. Čeprav je bila vožnja z vozički učencem zabavna, morda zdaj nekoliko bolj cenijo to, kar imajo. Svoje zdravje.

Božično-novoletni sejem

Avtorica članka: Alja Ristovič

December je mesec, ki ga zaznamujejo pričakovanja ob izteku koledarskega leta. Za naše najmlajše pa je december mesec, ko jih običajno dobri moške, ko v kuhinjah še pogosteje diši po piškotih in toplem kakavu, ko se prostori, v katerih preživijo največ časa, praznično odenejo. In če imajo srečo, jim čarobni december polepšajo tudi snežinke.

Tudi mi smo želeli polepšati prihajajoče dni, zato smo na šoli organizirali božično-novoletni sejem. Učenci 1. triletja in njihove učiteljice so pripravili unikatne, raznovrstne, pisane in tudi sladke drobne pozornosti.

Udeležba na sejmu je bila odlična in še enkrat se najlepše zahvaljujejo vsem, ki ste si vzeli čas, si ogledali izdelke, v izdelavo katerih smo vložili ogromno truda, pa tudi veselja in na koncu zadovoljstva ob pogledu na opravljeno delo. Iz srca hvala za vse zbrane prispevke, ki jih bomo namenili šolskemu skladu. Prišli nam bodo še kako prav.

V prihajajočem času želimo vsem prijetne praznične dni, v novem letu pa naj vam sanje in uresničene želje privežejo srečo na prav vsak dan.

Svetovni dan otrok (#Kidstakeover #GoBlue)

Avtorica članka: Iris Korošec Kocjan, mentorica šolske skupnosti

V torek, 20. novembra 2018, smo na OŠ Šmartno obeležili Unicefov svetovni dan otrok, saj je minilo natanko devetindvajset let od sprejetja Konvencije o otrokovih pravicah, dokumenta OZN, ki je izboljšal pogoje za življenje številnim mladim po svetu.

Učenci so tako postali aktivni snovalci in izvajalci učnih ur, vsi pa smo si v modrih oblačilih zaželeli, da bi živeli varno, ljubljeno in uslišano.

Naša UNICEF Junior ambasadorica Žana Primc iz 8. b razreda (pobudnica humani-

tarne akcije Evro za dober namen v lanskem šolskem letu) je na ta dan prevzela pomembno funkcijo direktorice agencije za trženje Grey Ljubljana. Nalogo je odlično opravila, zato smo nanjo lahko upravičeno ponosni.

DEKD: Naša dediščina, kjer preteklost sreča prihodnost

Avtorica članka: Danica Sedevečič

Naša šola se v praznovanju DEKD in ELKD vključuje z več projekti, enega od teh smo zaključili v sredo, 3. oktobra. Učenci lanskega 7. razreda so sledem iz preteklosti utirali pot v prihodnost. Z očmi raziskovalcev smo se že spomlad razgledali po svojih domovih in domači okolici. V pogovorih s starši, starimi starši in drugimi sorodniki so ugotavljali, katere predmete, povezane z življenjem svojih družin v preteklosti, še hranijo kot del družinske zapuščine. Na seznamu so se znašle stare ure, petrolejke, likalniki, kavni mlinčki, posode za različne namene, žage, kladivo s pilo, trlica za lan, rudarska svetilka, gasilska sirena, komat, lojtnik, predalnik, vrata, stiskalnica za sadje, črna kuhinja in celo stranišče na štrbunk, od novejših – a že starih – pa telefonski aparati, radijski sprejemniki in pisalni stroj.

V projektu je sodelovalo 39 učencev, ki so popisali natanko 72 predmetov. Večina je izbrala po en predmet iz domačega okolja, nekateri so temu dodali še enega. Nekaj posameznikov pa je zajela raziskovalna mrzlica in so popisali več predmetov. Rekorder je bil učenec Dominik, ki je v svojo zbirko vključil kar 23 predmetov. Zanimivo je tudi to, da so najstarejši popisani predmeti stari preko 160 let. Učenci so zbrane predmete popisali – navedli so njihovo ime, tudi domače, če ga imajo npr. peglezen, plajba, lahterna. Informatorji so jim povedali, koliko približno je predmet star in dodali še kakšno zanimivost o njem. Ugotovili so, da ima

vsak predmet svojo zgodbo in res bi bila škoda, če bi se ti spomini pozabili in izgubili.

Razstavo starih predmetov in zapisov o njih so si v dveh dneh ogledali vsi učenci naše šole in skupina otrok iz Vrta ciciban. Največ pozornosti je pritegnila ročna gasilska sirena, ki so jo seveda tudi preizkusili, in trlica za lan, ker je to za naše območje redek predmet. Številni otroci niso prepoznali telefona na vrtečo številčnico, odraslim pa je rdeč Iskrin telefon zbudil nostalgije spomine na čas, ko smo opravili vse, kar je bilo treba, čeprav nam v torbi ali žepu ni zvonil naš mobilni.

Najdragocenejše je to, da so se učenci družili s svojimi starimi starši in drugimi sorodniki, ki so delili z nami spomine na svoje otroštvo in mladost. Ob svojem delu so postali bogatejši za spoznanje, da so zdaj oni na vrsti, da to dediščino ohranijo za prihodnje rodove.

Na šmarski šoli smo počastili spomin na Jožeta Megliča

Avtorica članka: Danica Sedevečič

V tednu od 26. do 30. novembra smo na OŠ Šmartno obudili spomin na našega nekdanjega učitelja, akademskega slikarja Jožeta Megliča.

Jože Meglič je bil človek in umetnik v najzlahtnejšem pomenu te besede – preprost in občutljiv, izjemno razgledan in pronicljiv. Rad je bral, užival je v naravi in na potovanjih, svoje vtise in doživetja sveta pa prenašal na slikarska platna in celo v verzice ... Znal je uživati v drobnih stvareh, na drugi strani pa je bil kritičen in hudomušen opazovalec časa, v katerem je živel. Starejši učitelji se ga spominjajo kot odličnega sodelavca in sogovornika, lepe spomine nanj pa hranijo tudi številne generacije šmarskih šolarjev, ki jih je uvajal v svet likovne umetnosti.

V počastitev evropskega leta kulturne de-

diščine smo pripravili razstavo njegovih likovnih del, ki jih imajo v lasti nekdanji in sedanji delavci šmarske šole. Nekatera smo kupili, druga dobili kot »uradna« šolska darila, veliko pa je takih, ki jih je slikar kolegicam in kolegom podaril ob različnih priložnostih. Povabilu k sodelovanju se je odzvalo 16 lastnikov likovnih in drugih del. Nastala je bogata in raznolika razstava, ob kateri je Jože ponovno zaživel med nami v vseh svojih slikarskih in človeških odtokih. Del predmetov iz družinske zbirke (poslikanih steklenih vaz, vrčev, steklenic in okrasnih keramičnih krožnikov ter skled) je prispevala tudi gospa Milena Meglič, ki je bila navdušena nad idejo o tovrstni počastitvi spomina na slikarja in likovnega pedagoga. Glavni namen šolske razstave je bil, da sli-

karja in njegovo delo predstavimo mlajšim sodelavcem, ki ga niso poznali, in predvsem učencem. Ti se pogosto ozrejo na steno v spodnji avli, na katero je nekdanji učitelj narisal robota cvekožera, ki v liji na glavi meče cveke, iz njegovega trupa pa se usipajo petice. Vsi učenci so si razstavo ogledali v okviru pouka likovne umetnosti. Za lastnike razstavljenega gradiva in druge obiskovalce pa smo pripravili priložnostno slovesnost in druženje, s katerima smo obudili spomina na umetnika in človeka. Skozi svoje spomine ga je ob tej priložnosti predstavila njegova nekdanja učenka, sodelavka, in dolgoletna učiteljica likovne umetnosti Marijana Šuštaršič.

Razstava predstavlja tudi uvod v dogodke ob 80-letnici Megličevega rojstva v letu 2019.

Rastem s knjigo

Avtorica članka: Simona Podlogar

»Kdor bere knjige, živi tisoč življenj«, je nekoč dejal G. R. Martin. Izrek, lasten vsem, ki se skupaj s knjižnimi junaki vsakič znova in z navdušenjem potopijo v nove svetove. Šola je tista, ki učence najprej nauči brati, potem pa jim svet domišljije približa skozi najrazličnejše zgodbe. Da bi za branje navdušili čim več mladih bralcev, pa seveda sodelujemo tudi z ostalimi ustanovami, ki spodbujajo bralno kulturo mladih.

Knjižnica Litija vsako leto v sklopu projekta Rastem s knjigo, ki ga izvaja skupaj z Javno agencijo za knjigo RS in v sodelovanju s krajevnimi šolami, organizira srečanje z avtorjem, ki je povezan z našim krajem.

Letos so imeli šmarski sedmošolci na kulturnem dnevu, ki je bil 8.

11. 2018, priložnost sodelovati v pogovoru z gospodom Miranom Juvančičem, ki ga je vodila knjižničarka, gospa Aleksandra Mavretič. Miran Juvančič je svetovni popotnik, ki je prepotoval že dobesedno našo zemeljsko oble. Običajno se je na pot odpravil skupaj z ženo Majdo, zadnje potovanje pa je v sedlu motocikla opravil kar sam. Potovanje na Aljasko, Jukon in v Santa Fe je popisal v svoji že četrti knjigi z naslovom Ukročena divjina. Učenci so z zanimanjem poslušali pogovor, podprt s fotografijami, ki so prikazovale za nas največkrat eksotične prizore.

Zadnji del kulturnega dne smo namenili obravnavi knjige, ki so jo učenci prebrali za domače branje. V sklopu nacionalnega interesa spodbujanja bralne kulture so učenci namreč že v septembru v dar prejeli mladinsko leposlovno delo, v letošnjem letu je bila to knjiga Nataše Konc Lorenzutti, *Avtobus ob treh*. Zgodba, močno približana današnjemu bralcu, je učence navdušila. Raziskovali so s humorjem prepleten slog pisanja, se poglobljali v različne tematike, nato pa o spoznanjih debatirali na okrogli mizi.

Klub Kliše

Avtorica članka: Manca Planinšek

November je za nas potekal poučno, zabavno in aktivno. Od 7. do 18. novembra smo sodelovali na mednarodnem filmskem festivalu LIFFE v Ljubljani, ki je ponujal pešter nabor filmov. 7. 11. smo si tako v Kosovelovi dvorani Cankarjevega doma ogledali film *Donbas*, ki je na festivalu Cannes 2018 osvojil nagrado za najboljšo režijo v sekciji Poseben pogled.

10. 11. smo se odpravili na 32. mednarodni pohod od Litije do Čateža, na katerem smo dolgo pot opravili v dobri družbi naših članov. 24. 10. smo imeli izobraževalni KIZS, na katerem smo se na delavnici učili o uporabi Photoshopa. V kolikor ste željni novih znanj, nam za prihodnja KIZS izobraževanja sledite na naši Facebook strani. Veseli december smo otvorili z mega koncertom KLIŠE ROCKS, na katerem so letos nastopili Zmelkoow, Zabljena generacija, Zaklonišče prepeva, FLIRRT in Berry White. Do 4. 12. ste lahko obdarovali otroke, saj smo bili tudi letos na Klišeju zbirno mesto daril projekta 'Božiček za en dan'.

15. 12. poteka letni zbor članov, na katerem bo predstavljeno delovanje kluba v letu 2018 in vsebinsko ter finančno poročilo. Poleg tega bodo potekale tudi volitve za svetnika ŠKIS in ŠOLS. Po uradnem delu se bomo odpravili še na večerjo za aktiviste kluba. 22. 12. vas vabimo tudi, da se nam pridružite na prazničnem enodnevem izletu v predbožično Bratislavo, v času praznične Litije pa nas boste lahko obiskali tudi na stojnici v našem starem mestnem jedru, kjer bomo tudi letos delili kuhano vino.

Vsi, ki imate nove, atraktivne ideje ali pa si le želite druženja, ste vabljeni vsako prvo soboto v mesecu, ob 19.00, na mesečne seje kluba! Z nami ostajajo stalne ugodnosti: ugodno fotokopiranje, fitnes, pro jumping,

Lamfit bootcamp in odbojka. Ceneje se lahko včlanite v Knjižnico Litija, v Optiki Manja pa dobite poseben Kliše popust! Še vedno nudimo tudi inštrukcije angleščine, slovenščine, matematike in nemščine. Da česa ne zamudiš, redno spremljaj našo Facebook, spletno ali Instagram stran!

HVALA ZA VAŠO PODPORO IN **ZA VSAK VAŠ GLAS!**

Hvala za vsako vašo spodbudno besedo.

Z velikim veseljem bom nadaljeval z uresničitvijo že zastavljenih projektov in se hkrati veselim novih izzivov.

Verjamem, da bomo skupaj v naslednjih štirih letih našo občino naredili še lepšo.

Rajko Meserko

72. obletnica delovanja Doma Tisje

Avtorici članka: Renata Ozimek, diplomirana delovna terapevtka in Alenka Rozina, delovna inštruktorica

Topli, s soncem obsijani novembrski dnevi so nam vlili polno optimizma in delovne volje za pripravo na praznovanje 72. obletnice doma.

Začetek delovanja doma sega v leto 1946, na 16. november. Letos smo na ta dan pripravili slovesnost. Poleg kulturnega programa smo gostom pokazali tudi prenovljene prostore enote Nagelj, kavarno in knjižnico s čitalnico. Knjižnico s čitalnico smo poimenovali »Ob Potoku« in jo uredili v grajskih prostorih v sodelovanju s Knjižnico Litija.

Praznovanje obletnice se je pričelo z nežnimi zvoki citer gospe Milice Penčur in gospe Pavle Pavlin. Z globokim občutkom za lepo slovensko besedo je program povezovala direktorica Knjižnice Litija, gospa Andreja Štuhec. Spregovorili sta nam novo imenovana direktorica, gospa Irena Špela Cvetežar, in upokojena direktorica, gospa Vida Lukač.

V domu se veliko prepeva. Niti prijateljstva je stkal domski pevski zbor Tisa, v sodelovanju s prostovoljcem Vilijem Lušino. Dober recept za pozitivne misli je ples. Zablestala nam je otroška folklorna skupina OŠ Šmartno z Javorja, ki jo vodi gospa Bernarda Smrekar. Veseli smo bili obiska župana Občine Šmartno pri Litiji, gospoda Rajka Meserka, in župana Občine Litija, gospoda Francija Rokavca.

Z nagovorom ob slovesnosti nam je dr. Janez Gabrijelčič opisal pomen projekta »Ra-

stoča knjiga«. S postavitvijo »Rastoče knjige – Dom Tisje« smo začutili, da na ta način lahko tudi zaposleni in stanovalci gradimo odličnost, mojstrstvo in etiko.

Ženska vokalna skupina Gartrožce, Etnološkega društva Jurija Humarja Prímskovo, ki jo vodi gospa Rahela Sinigoj, je z Venčkom narodnih ustvarila vzdušje in povezala vse navzoče. Zlata nit rastoče knjige izhaja prav iz skupine Gartrožce, gospa Marinka Vidgaj, pobudnica prve rastoče knjige v naši občini, je dodala noto k rasti naše knjige.

Ubrano petje zakoncev Prašnikar, Betke in Janeza, s spremljavo citer je zaključilo slovesnost.

Sledil je ogled doma. Po enotah so z namenom ustvarjanja domačnosti potekale različne delavnice. V sodelovanju s prostovoljci OŠ Šmartno in gospo Vlasto Tacer se je igralo družabne igre, prostovoljci OŠ Gradec, z gospo Aleksandro Krnc, so v novi čitalnici skupaj s stanovalci brali lahkonočnice. Po prostorih doma je zvenel prijeten zvok harmonike Anžeta Zamana in Petra Ponebška, učenca Glasbene šole Bučar.

Večkrat nam s svojim znanjem in kreativnim ustvarjanjem obuja spomine na stare čase predsednica društva Univerza za tretje življenjsko obdobje, gospa Milena Dimec. Je tudi prostovoljka doma. Tokrat je sodelo-

vala pri snovanju rastoče knjige in pripravila kreativno delavnico izdelovanja različnih izdelkov iz ličja.

S sodelovanjem z družabniki smo v okviru delovne terapije predstavili polno življenje in delo v domu. Med nami je družabnik, mojster in umetnik, Jože Ambrož, v njegovih rokah les izpoveduje neverjetne zgodbe in občutke, vredne ogleda.

V letu evropske kulturne dediščine smo pristopili k mednarodnemu projektu in s tem kot drugi dom v Sloveniji oplemenitili življenje stanovalcev in zaposlenih z rastočo knjigo. Oče projekta, gospod dr. Janez Gabrijelčič, je pripravil idejni osnutek in projekt poimenoval Rastoča knjiga – Dom Tisje. To je izvirni slovenski projekt, ki nosi veliko sporočilno vrednost za prihodnost. Smo majhen narod in z rastočo knjigo želimo sporočiti, da imamo sposobnosti, veliko znanja in visoko kulturo, ki jo bomo ohranjali in tudi razvijali. Rastoča knjiga – Dom Tisje je mesto navdiha in ustvarjalnosti. Je vodilo za večanje znanja in bogatenje duha. Tako stanovalci kot zaposleni se bomo ob predvidenih ciljih navduševali in iskali moč in energijo za svojo nadaljnjo strokovno ter življenjsko pot. Želimo, da naša knjiga raste s povezovanjem stanovalcev, zaposlenih, svojcev, prostovoljcev in drugih, ki prihajajo v Dom Tisje. To nas vodi k usklajenosti v medsebojnih odnosih, sožitju ter humanemu razvoju. Sleherni izmed nas lahko z voljo, znanjem in ljubeznijo doda zapis v rastočo knjigo, saj je to knjiga, ki raste iz dobrega k boljšemu do najboljšega. Ob tem pa nastaja nekaj novega, dobrega, potrebnega in koristnega za vse nas danes in za tiste v prihodnosti.

Obisk gospoda Rudigerja Bauerja v Domu Tisje

Avtorica članka: Leonida Razpotnik

V zadnjem tednu septembra nas je obiskal utemeljitelj kongruentne odnosne nege, kar v slovenskem prostoru naslavljam kot kulturo usklajenih odnosov, gospod Rudiger Bauer. Spremljala ga je ekipa filmarjev, ki so tudi pri nas snemali za potrebe dokumentarnega filma.

Gospod Bauer je utemeljil svoj model na spretnostih vzpostavljanja skladnih odnosov, za kar so ključni biografski podatki ljudi in sodobna spoznanja iz konstruktivizma in nevroznanosti. Model se uporablja v številnih ustanovah

v Nemčiji, Avstriji in Švici, zadnja leta pa se uveljavlja v vse več slovenskih domovih. Za področje smo zaposlene v Domu Tisje pridobile tudi certifikat. Bili smo med prvimi v Sloveniji, ki smo pričeli uvajati omenjeni model. Pogosti pomisleki so, da se za tak

pristop potrebuje veliko časa, ki nam ga v domovih pogosto primanjkuje, vendar izkušnje kažejo, da se z modelom čas prihrani, saj se z ljudmi vzpostavlja pristen, prijateljski odnos, ki presegajo sam profesionalni odnos. Pozitivni učinki modela, ki spodbuja sproščanje hormonov, zlasti oksitocina, serotonin in dopamina, ki se tvorijo, kadar se nekdo za nas zanima, nas toplo objame ali samo nameni lepo, prijazno besedo, in povzročajo v nas velike spremembe! Stanovalci so zadovoljnejši, mirnejši, doživljajo občutke sreče, prav tako so opazne spremembe pri zaposlenih, ki doživljajo večje zadovoljstvo pri svojem delu, čutijo večjo izpolnjenost, preprečuje se izgozlost!

Gospod Bauer si je z zanimanjem ogledal oba naša domova, tako matični Dom Tisje kot enoto v Litiji, in prisluhnil našim izkušnjam. Spremljala ga je ekipa ustvarjalcev dokumentarnega filma, katerega avtorja sta gospoda Marcus Josef Weissa in David Ketter, ki se ukvarja z močjo srečanja, transformacije in kulturnim pomenom medčloveških odnosov na področju nege in oskrbe starejših. Snemali so v enoti Litija. Z navdušenjem čakamo na premiero filma, ki bo prišel v kinematografe prihodnje leto!

Knjižnica Litija

Kot bi Luna padla na Zemljo

V novembru praznujemo splošne knjižnice, zato smo pripravili nekaj izjemnih dogodkov, namenjenih knjigi in bralcem. Najprej sta 6. novembra Knjižnico Litija obiskala Milena Zupančič in avtor njene biografije, Tadej Golob. Biografija je zastavljena nenavadno, začne se z Mileninim opisom 1. novembra, ko se na pokopališču zberejo vsi sorodniki. Milena ima še dve sestre, pridejo vse sestrične in družinski člani in tam nazdravijo za rojstni dan sestrične, potem pa se odpravijo k Mileni na segedin. Humorna a hkrati iskreno navdušujoča je knjiga in prav takšno je bilo tudi srečanje z obema gostoma. S pripovedovanjem svojih dogodivščin in toplino je Milena navdušila obiskovalce in požela vsesplošno odobravanje in spoštovanje. Želimo si še več takšnih gostov in dogodkov.

Teden splošnih knjižnic

Za razgiban teden od 19. do 23. novembra smo poskrbeli tudi litijski knjižničarji, naš osrednji dogodek pa je bil na dan splošnih knjižnic, 20. novembra, ko sta nastopila člana zasedbe MI2. Davor Klarič, pianist, in Jernej Dirnbek Dimek, pevec in avtor besedil, sta pripravila glasbeni recital Z muziko o vinu in ljubezni. Predstavila sta nekaj uspešnic skupine, najbolj sta navdušili Čista jeba in Jadralska. Jernej je predstavil svojo novo knjigo, zbirko pesmi Pripovedke o vinu in ljubezni, ki je izšla pred dnevi. Večer je popestrila likovna razstava Z muziko o vinu in ljubezni KD LILA Litija, ki je 17. 11. prejelo kar tri nagrade »paleta« in postalo najuspešnejše ljubiteljsko likovno

društvo v Sloveniji. Dogodek je v knjižnico privabil tudi obiskovalce iz drugih krajev, vsi pa so domov odšli nasmejani in polni pozitivne energije.

Potopisno predavanje Oman

»Kamele za dobro jutro, dober dan in dober večer, vmes pa peščena in kamnita puščavska prostranstva, neskončne plaže, osvežujoče soteske in panoramski kilometri za volanom – naravnost za nosom od živahne prestolnice Muškat vzdolž razgibane obale do tropskega Salalaha na jugu in nazaj skozi čokoladne gore, omanski veliki kanjon in srednjeveško Nizwo, s slikovito tržnico. Potepanju po opojno dišečem Omanu pečat vtisnejo prenočevanje pod zvezdnim obokom in neverjetno gostoljubni domačini, ki te mimogrede vzamejo za svojega. V arabski državi, kjer se (še) cedijo nafta, zemeljski plin in sladka voda, gradijo ceste hitreje, kot jih uspejo posodabljalati navigacijski programi, sultan Qaboos, ki je poskrbel za razcvet Omana, pa je pravi narodni junak.« Tako začne svojo pripoved Manca Čujež, ki bo več o Omanu povedala na potopisu v Knjižnici Litija v ponedeljek, 17. 12. 2018, ob 19. uri.

Aktualne razstave v naših galerijah

Litijsko knjižnično galerijo zapolnjujejo likovna dela domače skupine LILA – uradno odprtje razstave je bilo 3. decembra – na Ta veseli dan kulture, ko smo se spomnili rojstnega dne Franceta Prešerna, tematiko razstavljenih del prepletajo ljubezen, vino in še kaj. Tudi na velike-

ga Cankarja nismo pozabili: poleg recitala Jurskega para (Jure Longyka in Jure Tori) ob 100-letnici smrti, ki je bil v litijski knjižnici 11. decembra, so se ga spomnili tudi domači likovniki. Upodobitve nosilca slovenske moderne krasijo predverje litijske galerije... Šmarska galerija pa vabi na ogled lepe natečajne fotografske razstave Tečejo nam vode, teče nam čas.

Dogodki v novem letu:

- Ker hočem zadihati – pogovorni večer s predstavitvijo knjig Violete Irgl, specialiste zakonske in družinske terapije (knjiga Konec molka, ustanoviteljica Inštituta za okrevanje po travmi) – teme: odnosi med najstniki in starši, samopodoba, torek, 15. januar 2019, ob 19. uri, Knjižnica Litija.
- Zanimiva znanost z Urško Fele, četrtek, 10. januar 2019, ob 19. uri, Knjižnica Šmartno.
- Najvišji vrhovi celin, nova knjiga Vikija Grošlja, četrtek, 31. januar 2019, ob 19. uri, Knjižnica Šmartno.

Lepe praznike in srečno!

Kot blisk mine leto, zato si le vzemite čas, da ob njegovem izteku postanete in pokramljate s prijatelji, objamete svoje drage in si zaželite mnogo dobrega.

V decembrskih dneh, ki so tudi zaradi božičnih praznikov veliko bolj občuteni, se vam tudi zaposleni v Knjižnici Litija zahvaljujemo za vse lepe skupne trenutke in vam želimo vse dobro v novem letu!

Zaposleni Knjižnice Litija

Aleksandra Mavretič

Za ščepec kulture po zavrstniško

Avtor članka: Bogomir Bučar

Spoštovane vaščanke in vaščani, bralke in bralci tega članka!

Mogoče se nekateri tudi ne strinjate z naslovom in še sam se ne v celoti. Prej bi dejal, da je dobrodelni koncert za nakup defibrilatorja v Zavrstniku postregel z veliko zajemalko kulture v Kulturnem domu Šmartno.

Zavrstniški gasilci smo se že v prejšnjem mandatu poigravali z mislijo, da bi bilo prav, da bi vzporedno z našim gasilskim delom naredili še nekaj za dodano vrednost v naši vasi. No, pa nam to ni uspelo, ostala pa je želja, da bi zbrali potrebna sredstva za nakup javno dostopnega defibrilatorja, ki bi ga namestili na gasilski dom našega društva.

ln zdaj se je zgodilo. Na pobudo nekaj posameznikov se je sprejel sklep, da društvo organizira in v šmarnem kulturnem domu izpelje dobrodelni koncert. Kolesje se je začelo vrteti.

Pri organizaciji so nam najprej roko ponudili člani Slovenskega okteta, če smo natančni, bivši član Slovenskega okteta. Z njegovo pomočjo so k projektu pristopili tudi člani Pevskega društva Zvon. Javni zavod v naši občini smo zaprosili za prostore v kulturnem domu v Šmartnem in sestavljanka našega dobrodelnega namena se je začela sestavljati.

foto: Uroš Pušnik

Seveda pa ne gre brez prostovoljnega dela. Prostovoljci pa smo mi, gasilci, in tako nam ni bilo težko zaprositi in narediti vsega potrebnega, da smo imeli na sobotni večer vse pripravljeno. Naproti so nam že pred začetkom prišli nekateri naši stalni donatorji, za kar smo jim zares hvaležni, in več zavrstniških gospodinj, ki so nas založile s sladkimi dobrotami za sam dogodek. Pohvalimo se lahko tudi z dobrodelnostjo vinarja v naših vrstah, ki nas je založil z odlično kapljico, ki so jo pohvalili vsi naši gostje.

Pa mi dovolite še nekaj besed o nastopajočih, ki so naš kulturni dan naredili kulturen. Slovenski oktet je prvič zapel leta 1951 v Slovenski filharmoniji in vse od tedaj velja za najbolj reprezentativen slovenski moški vokalni komorni ansambel. Osnovno poslanstvo okteta je ohranjanje in plemenitenje slovenske vokalne glasbe. Od leta 2008 je njegov umetniški vodja Jože Vidic, prvak Slovenskega narodnega gledališča Opera in balet Ljubljana. Oktet je izdal več kot šestdeset plošč, kaset in zgoščenk, na katerih je slovenska pesem vedno imela pomembno mesto. Najpomembnejše za nas pa je, da so nas počastili s svojim brezplačnim nastopom. Pevsko društvo Zvon, v okviru katere-

ga že 34. leto deluje mešani pevski zbor, je eno najstarejših pevskega društva v Sloveniji, saj bo v letu 2020 praznovalo že 130 let delovanja. V vseh dolgih letih je zbor deloval v različnih sestavah, pod vodstvom zborovodij, ki so se vsak po svoje trudili za zborov obstanek. Zadnjih šest let in pol ga vodi gospa Marija Celestina in lahko vam povemo, da ji nikoli ne zmanjka ne idej ne energije in je nas, zavrstniške gasilce, s svojim zborom podprla na našem dobrodelnem dogodku. Sedaj pa bi rad omenil še vse tiste, ki ste prišli na naš dogodek in naš trud podprli s svojo donacijo. Iskreno smo vam hvaležni, vsaka donacija, od tistih največjih pa do zadnje najmanjše, je pomembna, ker je seštevek vseh prinesel to, da bo prostovoljno gasilsko društvo Zavrstnik lahko kupilo in v Zavrstniku zagotovilo javno dostopni defibrilator. Še enkrat HVALA VSEM!

In za konec, pred nami je tudi konec leta. Spoštovane bralke in bralci tega mojega članka, želim vam lepe božične in novoletne praznike. V novem letu 2019 pa vam želim, da se vam izpolnijo vse skrite in razkrite želje, ki jih imate. Srečno novo leto 2019!

HVALA IN NA POMOČ

Novice iz Planinskega društva Litija

Avtor članka: Aleš Pregel

6. 10. 2018 so se Sokoli zapeljali na Svetino (683 m) nad Štorami in se od tam povzpeli na Tolsti vrh (834 m) in Srebotnik (700 m). 23 pohodnikov je pohod zaključilo na Celjski koči.

230 mladih, vodnikov, staršev in spremljevalcev se je 13. 10. 2018 na Jančah udeležilo srečanja mladih planincev PD Litija in srečanja mladih planincev MDO Zasavja. Skupine so prišle iz Krškega, Senovega, Trbovelj, Rimskih Toplic, Šmartnega pri Litiji, Hotiča, Jesnice, Kresnic in Litije. Jesenski dan so popestrile številne dejavnosti za

mlade planince, ki so jih pripravili naši člani. Mladi so se učili planinskih vozlov, spoznali so delo GRS (spustili so se lahko z improvizirano žičnico), imeli so orientacijo, postavljali so šotor, reševali naloge planinske šole in zlagali planinsko opremo v nahrbtnik. Z aktivnim sodelovanjem na delavnicah so si mladi planinci prislužili žige, ki so jih lahko zamenjali za palačinko. Na Jančah je potekla prava proizvodnja palačink, saj so jih pojedli preko 500. 6. 10. 2018 se je družinskega izleta na Uršljo Goro udeležilo 8 odraslih in 10 otrok. Na vrh so se podali iz Naravskih ledin, kamor so tudi sestopili. V Kotljah so si ogledali še spominski muzej Prežihovega Voranca. 23. pohoda »Na Krasu je Krasno«, dne 14. 10. 2018, se je udeležilo 30 pohodnikov sekcije Sokol. Pohod se je začel v Tupljah pri Komnu in se končal čez državno mejo v Praproto na italijanski strani. V mesecu oktobru so se člani Alpinstičnega odseka PD Litija zbrali na delovni akciji in nadelali novo pot v plezališče Renke. 17. in 18. 10. 2018 so se udeležili skupne ture, in sicer so v soboto plezali v Novem vrhu nad vasjo Rut, ki se nahaja nad Baško

grapo, v nedeljo pa so se podali še v steno Škrbinske plošče. Po plezanju so se povzpeli še na Vrh nad Škrbino. 20. 10. 2018 je Planinska sekcija Sava – Kojoti organizirala izlet v Svečinske gorice. Po goricah poteka 40 kilometrov dolga krožna planinska pot in del te poti so prehodili tudi Kojoti. Izleta se je udeležilo 17 pohodnikov. 22. 10. 2018 se je 23 pohodnikov sekcije Sokol udeležilo zabavnega pohoda »Kje gnezdi Sokol«. Po Jakobovi poti in po Poti ob žici so se iz Štepanje vasi povzpeli na Golovec. Čez Mazovnik, ki je z 450 metri najvišji vrh Golovca, so se odpravili do Orl (458 m), pohod pa so zaključili na Sv. Urhu. 3. 11. 2018 je 28 pohodnikov sekcije Sokol pričelo s hojo v Šentvidu pri Stični. Povzpeli so se na Lavričevo kočjo in nadaljevali proti Pristavi nad Stično.

Načrtovani izleti in akcije v decembru 2018:

- 22. 12. 2018 – Miklavž (sekcija Sokol),
- 26. 12. 2018 – planinska inventura (sekcija Sava).

Program je okviren, več informacij o izletih pa dobite na društvu in na spletu <http://www.pdrustvo-litija.si/>.

25 let Društva upokojencev Šmartno pri Litiji

Avtor članka: Boris Žužek

V petek, 9. novembra, je bila v šmarnem kulturnem domu svečana prireditev ob občinskem prazniku, ki se ji je pridružila tudi 25. obletnica šmarskega društva upokojencev. Prisostvoval ji je tudi g. Alojz KOVŠČA, predsednik Državnega sveta Republike Slovenije, ki je bil tudi slavnostni govornik. Prireditve je vodila ga. Andreja Štuhec, v kulturnem programu pa so sodelovali mešani pevski zbor ZVON, tamburaški orkester in ženski pevski zbor Gartrožce s Primkovega.

Na prireditvi so podelili tudi priznanja posameznikom za uspešno delo v upravnem odboru, ki so jih prejeli Nada Pintar, Ančka Ulčar, Marinka Vidgaj, Franc Trčon, Marija Špehar (športna sekcija) in Boris Žužek ter mentorica Šmarskih vezilj Štefka Fašing.

Pred zaključkom je župan Rajko Meserko podelil pisno zahvalo Društvu upokojencev Šmartno za prizadevanje 25-letno organizirano društveno delovanje, povezovanje upokojencev na mnogih področjih in za bogatenje življenja v lokalni skupnosti. Na proslavi so bili tudi predstavniki društev upokojencev iz Litije in Dol ter predsednik Pokrajinske zveze DU Zasavje, g. Janez Malovrh iz Trbovelj.

Po prireditvi je bilo za vse nastopajoče in goste organizirano še krajše družabno srečanje s pogostitvijo.

Društvo upokojencev se najlepše zahvaljuje Občini Šmartno pri Litiji, posebej še g. Rajku Meserku in ge. Karmen Sadar, za vso pomoč, moralno in materialno, ki nam jo je občina nudila pri organizaciji jubileja, hvala pa tudi Javnemu zavodu Bogenšperk za poslana vabila in pripravo dvorane.

Spoštovane občanke,
spoštovani občani!

December je čas
spokojnosti in miru, veselja
in druženja, želja in upanja ...

Vsem skupaj želim lepo praznovanje
božično-novoletnih praznikov in
srečno v novem letu 2019.

Obenem pa vam čestitam ob dnevu
samostojnosti in enotnosti.

Rajko Meserko,
župan

Tamburaški orkester Šmartno

Avtorica članka: Helena Vidic

Petintrideseto leto mineva, odkar v Šmartnem ponovno zveni tamburica. V tem obdobju se je zvrstilo pet umetniških vodij in še mnogo več tamburašev – nekateri so vztrajali oz. vztrajajo dolgo obdobje, spet drugi so se v našem krogu zadržali kratek čas, a prav vsak je prispeval pomemben delež k rasti orkestra.

Sprememb je bilo veliko; prvi tamburaši so delovali pod okriljem Folklorne skupine Javorje, kasneje smo v okviru istega društva ustanovili svojo sekcijo, nazadnje pa tudi samostojno društvo. Gonilni sili v organizacijskem smislu sta bili Marjanca Vidic in dolgoletna predsednica društva Minka Savšek, obe sta nepogrešljivi še danes. Zagotovo pa je bila najpomembnejša odločitev leta 2002, da stari »Jankovič sistem« menjamo z naprednejšim »Sremskim kvartnim sistemom«, ki omogoča tehnično zahtevnejšo igrjo in s tem tudi znatno širjenje repertoarja.

V nekaj mesecih nam je uspelo preglasiti vse inštrumente, začeli pa smo tudi s postopno nabavo novih, kvalitetnejših tamburic ter v nekaj letih v celoti posodobili inštrumentarij.

Prvotna skupina je bila ustanovljena z namenom spremljati folklorno skupino pri belokranjskih plesih. Kmalu se je skupina razširila v orkester, orkester se je z leti večal in z željo po odličnosti smo se člani orkestra začeli redno udeleževati tovrstnih seminarjev, pa tudi k nam smo večkrat povabili naše in tuje priznane tamburaške pedagoge. Udeleževali smo se državnih tekmovanj in nabirali izkušnje na festivalih v državah bivše Jugoslavije, kjer je tamburica doma.

Notne mape so se nam polnile, poleg ljudskih so se v njih znašle tudi narodnozabavne viže, enostavnejša klasična dela, pa tudi nekaj evergreenov ... Nato originalne tamburaške skladbe, zahtevnejša klasika ... Pa vseeno je še nekaj manjkalo ...

Pred dobrimi desetimi leti me je nekdo iz okolice vprašal, ali je tamburica tolkalo ... To mi pa ni šlo v račun! V Šmartnem imamo enega največjih in najboljših orkestrov v državi, nekateri naši sokrajani pa skoraj ne poznajo inštrumenta – vsaj mlajše generacije ne. Zdelo se mi je nujno približati tamburico tudi mladim.

Mojo željo, da bi z mladinsko sekcijo orkestra priredili koncert popularne glasbe, je podpr-

la ga. Rosana Maček iz JSKD, nas povezala s Tolkalno skupino Perkakšns, s katerimi smo izvedli prvi koncert (in tudi nekaj naslednjih). Pomagala nam je tudi pri najemu dvorane in nam našla ozvočitelja, ki je še vedno naš nepogrešljivi mojster.

Prvi koncert se je zgodil v sredo, 11. 11. 2009, v športni dvorani Gimnazije Litija. Pri oblikovanju dogodka smo sodelovali vsi – od pisanja veznega besedila na avtobusu, ko smo se vračali iz festivala v Srbiji, do projekcije, bal sena in celo motorja, ki je krasil našo prvo sceno.

Tudi naslov prireditve je prišel iz vrst tamburašev – danes legendarni LATINO MARTINI. Latino, ker so na prvem koncertu prevladovali latino ritmi, Martini pa zato, ker se je koncert zgodil ravno na martinovo.

Nismo vedeli, ali nam bo uspelo, a očitno nam je. Publika je bila navdušena! Naslednje leto smo se selili v Šmartno, z istim naslovom, podobno zasnovi.

Jesenske priprave na koncert so postale meni najljubši del tamburaške sezone. Z glasbeniki smo po vsaki vaji tiščali glave skupaj in iskali, kaj novega lahko še ustvarimo. Postali smo pravi prijatelji.

Pred petimi leti je vajeti smelo prevzel Štefan in kmalu zatem pričel plodno sodelovanje s Petrovimi tamburaši iz Šempetra, ki traja še danes.

Notnih materialov za tovrstno glasbeno zvrst je zelo malo, zato smo se nekateri glasbeniki lotili pisanja glasbenih priredb – nastala je lepa zbirka aranžmajev. Kar nekaj vzhajajočih solistov – instrumentalnih in predvsem pevskih – je sodelovalo z orkestrom, že od vsega začetka pa je dogodek soustvarjal domačin Darko, ki je prav vsakemu koncertu, na katerem je sodeloval, dodal piko na i.

Tistih, ki smo ustvarili prvi Latino Martini, danes skorajda ni več v zasedbi; tukaj so mladi, zagnani in navdušeni nad vsem, kar lahko ponudijo. Glede ustvarjalne prihodnosti orkestra me ne skrbi – kjer so ljudje vztrajni in srčni, tam je mogoče vse!

foto: Anže Malis

Tilen Dominik Perko, dobitnik druge nagrade na državnem tekmovanju Zlata paleta

Avtorica članka: Veronika Lamovšek

Člani litijskega likovnega društva Lila so na zaključni razstavi Zlata paleta prejeli nagrado za najuspešnejše likovno društvo v Sloveniji, član katerega je tudi krajan Šmartnega pri Litiji – Tilen Dominik Perko, ki je sodeloval s svojim delom z naslovom Diamant in zanj prejel srebrno nagrado.

Zlata paleta je državno tekmovanje, ki ga organizira Zveza likovnih društev Slovenije, na katerem skozi celo leto na razpisane teme sodelujejo slovenska likovna društva. Na koncu leta pa poteka otvoritev zaključne razstave, na kateri za posamezno tehniko podelijo zlate, srebrne in bronaste palete za tekmovalce in zlate, srebrne in bronaste plakete za društva. Letošnja otvoritev zaključne razstave se je odvijala v soboto, 17. novembra, v DD Trbovlje. Skupno je bilo na tekmovanje oddanih 449 del iz cele Slovenije, med katerimi je Tilen Dominik Perko oddal delo z naslovom Diamant in zanj prejel nagrado za drugo mesto.

Tilen Dominik Perko je mlad likovni umetnik iz Šmartnega pri Litiji. Odraščal je v devetčlanski družini, v kateri je najmlajši član in edini, ki se ukvarja z umetnostjo. Z risanjem se ukvarja že od malih nog, resneje pa se je začel s tem ukvarjati ob vpisu v

Srednjo šolo za oblikovanje in fotografijo v Ljubljani, po končani šoli pa je na tem področju še vedno zelo aktiven.

Slika Diamant je bila narejena za projekt Zlata paleta. Predstavlja droben uhan, ki je povečan na format papirja 50 x 50 cm. Slika na prvi pogled izgleda preprosta, ampak zelo estetska, ko pa jo pogledamo bolj podrobno, ugotovimo, da je v celoti sestavljena iz zelo drobnih pik. Narejena je v tehniki rotring tako, da je avtor nihal drobne pike na papir in z njihovim zgoščevanjem in redčenjem slike ustvaril globino in svetlobne kontraste, na koncu pa tako oblikoval estetsko celoto. Za tako tehniko je potrebna visoka mera koncentracije, potrpežljivosti in časa, saj se v tako sliko lahko vloži več tednov ali tudi mesecev vsakodnevnega dela. Na ta način je avtor v preteklih letih osvojil že tri nagrade.

Ustvarjanje umetnin s pikami je njegov stil

Tilen Dominik Perko ob nagrajeni sliki Diamant

risanja in izražanja, s katerim se predstavlja na razstavah. V tej tehniki je sodeloval že na več skupinskih razstavah, lansko leto pa je v Šmartnem pri Litiji postavil svojo prvo samostojno razstavo z naslovom »De Rosīs«, na kateri so bile na ogled umetnine, v celoti narejene iz pik.

Poleg risanja s svinčniki in Rotringi se je avtor začel ukvarjati tudi s tetovažami in tako omogočil, da lahko ljudje njegove umetnine tudi nosijo. Več njegovih umetniških del pa si lahko pogledate na njegovem Instagram profilu (@tilendominik).

Štuc v letu 2018

Avtor članka: Vinogradniško društvo ŠTUC Šmartno

Za vinogradnika – vinarja se delo v vinogradu in kleti pravzaprav nikoli ne konča. Enako velja tudi za Vinogradniško društvo Štuc Šmartno, v katerem se aktivnosti vrstijo skozi celo leto. Večkrat na leto v društvenem prenatrpanem in utesnjenem prostoru opravljamo laboratorijske meritve vsebnosti in senzoriko vin članov društva.

V mesecu februarju je društvo imelo zbor vinogradnikov, na katerem smo ocenili delo društva v preteklem letu in sprejeli program dela za leto 2018. Čas zimске rezi trte smo popestrili s predavanjem in praktičnim prikazom tega opravila. V mesecu marcu je društvo organiziralo društveno ocenjevanje vin in že so stekle priprave za udeležbo na 46. Tednu cvička v Šentjernejju konec maja. Zelo lepo je uspel v začetku junija že tradicionalni pohod iz Liberge v Vinji vrh.

Za vinogradnike je druga polovica leta še posebej naporna. Veliko se dogaja tako v društvu kot pri posameznih vinogradnikih v vinogradu in potem še v kletih. Letošnja

jesen je bila tudi za vinogradnike nekaj posebnega in nas je kljub raznim neprilikam obilno nagradila s pridelkom, ki pa je bil zato toliko bolj zahteven v kletih.

Kljub obilici dela smo se odpravili na strokovno ekskurzijo v dve večji vinski kleti na Madžarskem. V septembru smo organizirali predavanje na temo »Priprave na trgatve in nega mladega vina«, ki so se ga člani udeležili v velikem številu. Po opravljeni trgatvi in vseh opravilih v kleti smo si malo oddahnili. Sodelovali smo na martinovem sejmu v Šmartnem in v začetku novembra organizirali pohod. Naše sosednje društvo vinogradnikov Čatež pod Zaplazo, s katerim dobro sodelujemo, nam je ponudilo sodelovanje in tako smo štartali pri njihovem domu. Pot smo nadaljevali v smeri Čateške gore, kjer nas je toplo sprejel naš član Stane Grm. Po močnem okrepčilu smo pot nadaljevali preko Okroga nazaj v Čatež, kjer smo imeli zaključek pohoda. Topla malica in mladi muzikantje so poskrbeli za dobro voljo in nam vsem polepšali dan. Na štartu pohoda je pohodnike pozdravil predsednik Zveze društev vinogradnikov Dolenjske g. Miran Jurak, na zaključku pohoda pa še kralj cvička g. Jernej Martinčič, ki nas je v nagovoru tudi pohvalil za dobro delovanje društva in dal članom tudi kar nekaj napotkov za delo v vinogradu in kar se tiče nege

vina. V oktobru smo v društvenem laboratoriju opravljali tudi senzoriko mošta naših članov in merili kisline. Na pobudo društva vinogradnikov je bil na žegnjsko nedeljo, 11. 11. 2018, pred cerkvijo tudi krst in pokašina mošta po deseti maši.

Da društvo dobro sodeluje tudi z ostalimi društvi v ZDVD, pa potrjuje udeležba in sodelovanje društva z vini članov na pokušini mladih vin na tržnici v Ivančni Gorici. Tam vina ocenjujejo in poskušajo obiskovalci tržnice in na osnovi tega glasujejo ter razvrščajo vina za podeljevanje priznanj.

Društvo se je v začetku decembra z vini udeležilo tudi adventnega sejma v Šmartnem.

Leto 2018 bo društvo Štuc zaključilo s prednovoletnim srečanjem članov s partnerji v Temenici, kjer se bomo zavrteli ob prijetni glasbi v živo.

Trte v vinogradih se bodo v hudem zimskem mrazu nekoliko odpočile in se pripravile na ponovnem obisk vinogradnika s škargami in vezjem v roki. Vino v kletih pa nadaljuje z zorenjem.

Vsem želimo radostne božične praznike, dan samostojnosti in enotnosti ter veliko zdravja, zadovoljstva in sreče v prihajajočem letu 2019.

Kulturna dejavnost v Šmartnem

Avtorica članka: Jona Brodar

KUD Vajkard Šmartno deluje od leta 1993. Za majhno amatersko gledališko skupino je ta lepa zgodovina ustvarjanja in uprizorjanja gledaliških iger izjemen dosežek, ki ga člani skupine skrbno nadgrajujemo.

Vse od prve uprizoritve leta 1993 so se člani skupine menjali. Enkrat je bila igralska zasedba večja, drugič spet manjša; nikoli ista, vedno generacijsko raznolika in idejno pestra. Dolgoletni obstoj kulturno-umetniškega društva lahko pripišemo predvsem samoiniciativi članov. Brez njihove vztrajnosti, občutka za odrsko nastopanje in ljubezni do gledališča bi gledališka dejavnost v Šmartnem že zdavnaj zamrla.

Marsikdo se še spomni krstne uprizoritve Vdove Rošlinke, avtorja Cveta Golarja, udarne Ženske kmetije in zadnjih nekaj uprizoritev, kot so Štirje letni časi, Spusti me pod kovter, Stevardese pristajajo, Hrup za odrom in Dohodnina. V 25 letih delovanja je KUD Vajkard na oder postavil 21 gledaliških iger in dramatizacij. Poleg tega sodeluje z Javnim zavodom Bogenšperk na delavnicah ob noči čarovnic, prejšnja leta so posamezni člani nastopali na gradu tudi kot grajska gospoda. V lanskoli sezoni je KUD ponovno začel uspešno gostovati, s čimer smo člani dokazali, da je naše delo prepoznano tudi izven domače občine.

Zadnja štiri leta smo se soočali z okrnjeno zasedbo. Zakaj se v Šmartnem, kjer ima naša dejavnost ogromno podporo občinstva,

vedno manj ljudi zanima za amatersko igranje? KUD je v prvi vrsti skupina ljudi, ki jih povezuje ljubezen do gledališča in uprizorjanja komičnih dogodkov iz vsakdanjega življenja. Med nami se tkejo prijateljske vezi, včasih pride tudi do nesoglasij, na koncu pa vseeno prevlada občutek pripadnosti odru in skupini. Če je koga ob branju teh vrstic zamikalo, da se nam pridruži, vas z veseljem sprejmemo medse. Vse, kar morate storiti, je, da pokličete režiserko Jono Brodar na telefonsko številko 041 960 165.

V začetku januarja vas člani društva ponovno vabimo v šmarni kulturni dom na večer smeha. Uprizorili bomo zabavno družinsko komedijo s sočnim jezikom, vi pa si rezervirajte soboto, 5. januarja 2019, ali soboto, 12. januarja 2019, za sproščen večer v naši družbi. Zabavno bo!

P(r)ozorne vrečke

Avtor članka: Boštjan Bebar

V Zasavskem varstveno delovnem centru ohranjamo naravo tudi za poznejše generacije. Zavedamo se odgovornosti posameznika, predvsem problema odpadkov.

Ker delujemo trajnostno in proizvajamo uporabne izdelke, smo razvili P(r)OZORNE vrečke. Pozorne zaradi pozornosti do okolja, saj prevzemajo vlogo malih prozornih vrečk, ki smo jih pri nakupih uporabljali za tehtanje in shranjevanje sadja ter zelenjave. Ker gremo z roko v roki z naravo, jih izdelujemo iz rabljenih zaves. Torej, če vam zavese kradejo prostor na podstrešju, jih z veseljem prevzamemo v naši enoti v Litiji ali Zagorju. Naš paket Pozornih vrečk vsebuje 5 vrečk različnih velikosti, kupite ga lahko v naši trgovini v Šmelcu od ponedeljka do petka med 6.00 in 15.00. Obenem vas vabimo, da si ogledate tudi naš darilni program in z unikatnim rokodelskim izdelkom presenetite najdražje, s tem pa tudi dodate vrednost naši zaposlitvi pod posebnimi pogoji.

Pevsko društvo Zvon v novi sezoni

Avtorica članka: Katarina Kragelj

Z delovanjem smo v letošnji sezoni pričeli konec avgusta z udeležbo na pevskem vikendu na Pohorju, nadaljevali pa z nastopi v domačem kraju.

Vsakoletni pevski vikend, ki smo ga letos preživeli v objemu pohorskih gozdov, nam z vremenom sicer ni bil naklonjen, smo pa svoj program izpolnili, saj smo prepevali od jutra do večera.

Septembra smo začeli z rednimi tedenskimi vajami, na katere je bilo potrebno priti tudi po dvakrat na teden, saj smo imeli v novembru dva nastopa. Peli smo na občinski proslavi, ki je bila letos združena s praznovanjem desetletnice šmarnskih vezilj in 25-letnico Društva upokojencev Šmartno pri Litiji. V sredini novembra pa nas je k sodelovanju povabil Slovenski oktet, ki je prepeval na dobrodelnem koncertu v šmarnem kulturnem domu. Povabila smo bili veseli in večer je bil prijeten.

Naše nastopanje se bo nadaljevalo z obiskom v Domu Tisje, v decembru in januarju pa na božičnih koncertih v Bazovici pri Trstu in v domači cerkvi. V novem letu nas čakajo vaje in nastopi, ki jih imamo v našem letnem programu, prav tako pa ne bomo pozabili na druženja in praznovanja.

Vsem občankam in občanom želimo miren božič in vse dobro v novem letu 2019.

**OBMOČNA OBRITNO-PODJETNIŠKA
ZBORNICA LITIJA**

NOVOLETNO VOŠČILO

Podjetnicam in podjetnikom, njihovim družinam in upokojencem ter ostalim občanom želimo vesele božične in novoletne praznike.

V prihajajočem novem letu pa vam želimo vse lepo, veliko poslovnih uspehov in osebne zadovoljstva.

Območna obrtno-podjetniška zbornica Litija

Noč čarovnic in decembrsko dogajanje v Šmartnem

Avtor članka: Javni zavod Bogenšperk

Na zadnji oktobrski dan je na gradu Bogenšperk potekalo tradicionalno dogajanje ob noči čarovnic, z Adventnim sejmom pa smo vstopili v mesec december in božični čas.

To leto je bogenšperška noč čarovnic zaradi slabega vremena potekala po nekoliko okrnjenem programu. Kljub temu je dogodek na grad privabil nekaj več kot tisoč obiskovalcev, ki so lahko na ustvarjalnih delavnicah izdelovali lanterne, amulete iz rastlin, naglavne netopirje, grafike in vrsto umetniško izrezljanih buč. Za zanimive obrazne maske so poskrbela dekleta iz KUD Vajkard na delavnici poslikave obraza, otroci so lahko poslušali čarobne pravljice s čarovnico Špelo, sodelovali na plesni delavnici s čarovnico Mariso, med dogajanjem pa so nas zabavali čarovnika alkimista in smešni grbavec Grunf. Za gradom so se obiskovalci lahko sprehodili skozi začarano tržnico, na kateri so številni ponudniki predstavili unikatna darila in domače izdelke, za hrano in pijačo je poskrbela Gostilna pri Mačku. Mesec december smo otvorili z Adventnim sejmom, ki je potekal v soboto, 1. decembra 2018, na Staretovem trgu pred cerkvijo. Na sejmu se je predstavilo 18

ponudnikov, njihove stojnice so ponujale vse od mesnih in mlečnih izdelkov, vina in domačih pridelkov, do unikatnih daril, rokodelskih, zeliščnih, medenih izdelkov in še in še. Dogajanje je popestril Otroški pevski zbor Žvrgolevčki, ob tej priložnosti pa je potekala tudi uradna otvoritev novih prostorov Turistično informacijskega centra (TIC) Šmartno. Decembrsko dogajanje se je nadaljevalo v nedeljo, 9. decembra 2018, z že tradicionalnim decembrskim nastopom Glasbene šole Bučar v Kulturnem domu Šmartno. Nastopili so učenke in učenci, ki obiskujejo programe diatonične harmonike, kitare, bas kitare, klavirja, flavte in solo petja, ter navdušili zbrano publiko. Leto bomo sklenili z monokomedijo Moška copata, katere glavni akter je igralec in komik Ranko Babič. Predstava bo v četrtek, 20. decembra 2018, ob 19. uri, v Kulturnem domu Šmartno. Vstopnice so na voljo na Eventim prodajnih mestih in sedežu Javnega zavoda Bogenšperk. Vabljeni!

KOLENDAR DOGODKOV

December

- 14. 12. 2018 – VEČER SLOVENSКИH SAMOSPEVOV z baritonistom Darkom Vidicem ob 19.30, Kulturni dom Šmartno
- 20. 12. 2018 – MOŠKA COPATA, Ranko Babič ob 19.00, Kulturni dom Šmartno

Januar

- 5. 1. 2019 – DRUŽINSKA ZADEVA, KUD Vajkard (Agnes Jaoni, Jean Pierre Bacri) ob 18.00, Kulturni dom Šmartno
- 12. 1. 2019 – DRUŽINSKA ZADEVA, KUD Vajkard (Agnes Jaoni, Jean Pierre Bacri) – ponovitev ob 18.00, Kulturni dom Šmartno

NATEČAJ

TURIZEM ŠMARTNO PRI LITJI

Javni zavod Bogenšperk razpisuje javni natečaj za izdelavo

LOGOTIPA in SLOGANA,

ki bosta promovirala občino Šmartno pri Litiji.

Izdelke (v jpg in pdf formatu) z opisom predlogov in kontaktnimi podatki zbiramo najkasneje **do 25. 1. 2019**, na naslov **Javni zavod Bogenšperk, Stareto trg 12, 1275 Šmartno pri Litiji**, ali na elektronski naslov **turizem@bogensperk.si**, s pripisom "Za natečaj"

Najboljša predloga bosta, po oceni komisije, nagrajena. Rezultati natečaja bodo javno objavljeni.

VLJUDNO VABLJENI K SODELOVANJU!

Za dodatne informacije pišite na **turizem@bogensperk.si** ali pokličite na telefonsko številko 01 8987 867.

RANKO BABIČ

SPAS TEATER

MOŠKA COPATA

Četrtek, 20. december 2018, ob 19. uri,
Kulturni dom Šmartno pri Litiji

Vstopnice na voljo na Eventim prodajnih mestih in sedežu Javnega zavoda Bogenšperk:
v predprodaji 12 €, na dan dogodka 15 €

Kliše rocks!

Avtorica članka: Anamarija Kamin

KLİŠE

Klub litijskih in šmarnskih študentov ter njegova ekipa WAKE UP Events sta ponovno napolnila Dvorano Pungrt in organizirala nepozaben rokovski koncert.

Koncert je 1. decembra v Dvorano Pungrt v Šmartnem pri Litiji pritegnil 1000 obiskovalcev vseh generacij željnih rokovske glasbe. Dogodek je ponudil pravi spektakel z dovršeno odrsko produkcijo in kvalitetnim ozvočenjem, ki je vsem nastopajočim ponudil neverjeten nastop, obiskovalcem pa večer odlične zabave. Na koncertu so se občinstvu predstavile kar štiri zasedbe; Flirtt, Zmelkoow, Zabljena generacija in Zaklonišče prepeva. Flirtt so v goste prišli s pomlajeno zasedbo, z dvema novima članoma, ki prihajata iz naših domačih krajev, in predstavili poleg vseh starih iz železnega repertoarja tudi skladbe iz nove diskografije. Večer se je stopnjeval z vsakim nastopajočim in z vsako skladbo. Težko govorimo o vrhuncu večera, saj so zvezde večera Zmelkoow, Zabljena generacija in Zaklonišče prepeva svoj sloves »starih« nostalgčnih rokerjev upravičili z vsakim komadom in neverjetno odrsko energijo. V Sloveniji ni bilo koncertov, ki bi na enem mestu združili te tri slovenske

bande, kar se je poznalo tudi v dvorani. Zahvala za Gravitacijo, Smisel življenja, Patricijo, Računajte na nas in Pozitiv vabrejšan in obiskovalcem za glasno prepevanje in energijo!

Ob tem so za ekipo WAKE UP najpomembnejši odzivi obiskovalcev in z veseljem izpostavljamo, da prejemo samo pohvale. A tako kot vedno tudi tokrat ne moremo brez zahvale vsem, ki ste nas tudi letošnje leto podprli in nam pomagali pri organiza-

ciji dogodka. Brez vseh lokalnih podpornikov in sponzorjev takšen koncert ne bi bil mogoč. Verjamemo, da smo tudi tokrat upravičili vaše zaupanje. In k temu bomo stremeli tudi v prihodnje – zagotovo že naslednje leto!

Za več informacij o prihodnjih dogodkih spremljate na:

Kliše WakeUp Events: www.facebook.com/WakeUpAndMove in www.WakeUpParty.si.

Zvezna gasilska vaja na domačiji Pr' Krančan, Dvor

Avtor članka: Mitja Jesenšek, PGD Kostrevnica

Gasilci se občasno srečujemo tudi s tako velikimi intervencijami, da je potrebno sodelovanje skoraj vseh gasilskih enot v občini. Ker je koordinacija teh enot zelo zahtevna, moramo gasilci poskrbeti za preventivno izobraževanje in organizirati vaje, na katerih se na takšna posredovanja lahko pripravimo, izobrazimo.

27. oktobra 2018 je v organizaciji PGD Kostrevnica na domačiji Pr' Krančan na Dvoru, kjer prebiva družina Možina, potekala obsežna vaja GZ Šmartno. Poleg pridobivanja izkušenj s koordinacijo take vaje in usklajevanja med enotami so bili glavni cilji vaje še preizkus znanja gasilcev, preizkus opreme ter odzivni čas posameznih enot. Na vaji je prvič od ustanovitve GZ Šmartno sodelovalo vseh devet gasilskih društev.

Strnjeno območje številnih objektov in zahtevnost reševanja zaradi veliko različnih živali, kmetijskih strojev in naprav sta

bila več kot primerna podlaga, da se na morebitno interveniranje lahko pripravi takšno število gasilcev. Domači so bili zelo odzivni in takoj pripravljeni odstopiti lokacijo za vajo, da smo lahko pričeli z večedenskimi pripravami na izvedbo. Najprej smo pripravili elaborat, s katerim smo začrtali zahteve in naloge, ki smo jih morali gasilci med vajo čim bolj uspešno opraviti, v nadaljevanju pa pripravili vse potrebno, da bi vaja čim bolj uspela. Predvideli smo večji požar, ki je zajel tri gospodarske objekte, v ogroženi coni pa so bili še dva hleva, delavnica, kozolec in stanovanjska hiša. Med izvedbo vaje smo opravili vse načrtovane naloge in tudi dodatne, ki sprva niso bile predvidene. S tem smo preizkusili tudi odzivnost gasilcev na ne-

nadne in nepredvidene dogodke. Poleg gašenja in varovanja objektov smo morali rešiti pet ponesrečencev, iz ogroženih con odstraniti več kosov orodja in strojev, nevarnih snovi, sena. Po zaključku vaje smo z analizo ugotovili, da so bili glavni cilji vaje doseženi. Seveda pa so se pojavile tudi pomanjkljivosti, za katere bomo poskrbeli, da se ob morebitnem resničnem posredovanju ne bodo dogajale in jih bomo z nadaljnjim izobraževanjem odpravili.

Hvala vsem sodelujočim gasilcem, tako domačim kot tudi iz ostalih društev, ter seveda družini Možina, ki nam je brezpogojno nudila prostor in sprejela vse naše zahteve, ki so bile postavljene z namenom, da gasilci z vajo pridobimo čim več izkušenj. Na pomoč!

Praznovanje občinskega praznika

Avtor članka: Javni zavod Bogenšperk

God sv. Martina je dan, ko se številni kraji po svetu na različne načine spominjajo svetnika, ki je nesebično delil svoj plašč z beračem. V Sloveniji se dan sv. Martina praznuje predvsem kot praznik vina, saj se mošt takrat spremeni v vino, v Šmartnem pri Litiji pa na ta dan praznujemo tudi občinski praznik.

Ob 19. uri je v prostorih Kulturnega doma Šmartno potekala osrednja prireditev ob prazniku Občine Šmartno pri Litiji, ki letos praznuje 16. obletnico svojega obstoja. Zbrane je nagovoril g. Rajko Meserko, župan Občine Šmartno pri Litiji, slavnostni govornik na prireditvi je bil Alojz Kovšca, predsednik Državnega sveta Republike Slovenije. Z dogodkom smo počastili tudi 25 let delovanja Društva upoko-

jencev Šmartno in 10 let ustvarjanja Šmartskih vezilj, ki so v ta namen v kulturnem domu pripravile deseto razstavo vezenin. Kulturni program so obogatili Pevsko društvo Zvon, Tamburaški orkester Šmartno in pevska skupina Gartrožce, katerih zvoki so odmevali po polni dvorani. Letošnja novost ob občinskem prazniku je bilo večerno pra-

znovanje pod šotorom. Martinovanje se je pričelo ob 20. uri, na Staretovem trgu pred cerkvijo sv. Martina, množico obiskovalcev so ob okusni hrani in pijači vse do polnoči zabavali Beneški fantje. Glede na množično udeležbo upamo, da praznovanje občinskega praznika v takšni obliki ponovimo tudi naslednje leto.

Ogled kmetij inovativnih mladih kmetov

Avtorica članka: Barbara Kržišnik, pripravnica; terenski kmetijski svetovalci

V okviru izobraževanj in usposabljanj za ohranjanje in spodbujanje razvoja kmetijstva in podeželja v občini Šmartno pri Litiji smo kmetijski svetovalci KGZS – Zavoda Ljubljana, z Območne izpostave Litija, v petek, 19. 10. 2018, organizirali ekskurzijo »Ogled dobrih praks v kmetijstvu« na dve kmetiji inovativnih mladih kmetov v Sloveniji. S tem smo želeli povezati mlade prevzemnike iz zadnjega programskega obdobja PRP 2014–2020 in tudi druge kmete.

Naziv za inovativnega kmeta se podeljuje kandidatu, ki živi in dela na kmetiji, še ni dopolnil 40 let in je z inovativno idejo pomembno prispeval k ohranjanju in razvoju kmetijstva, gozdarstva ali ribištva ter se odlikuje vsaj po enem od naslednjih kriterijev: da njegove ideje prinašajo novosti, pomembne za nadaljnji razvoj, da njegove ideje prinašajo izvirne pristope k delu in da se vpeljane spremembe odražajo v pozitivnih ekonomskih učinkih na kmetiji. Gre za najbolj prepoznavne in uspešne zgodbe mladih kmetov v Sloveniji.

Prva kmetija, ki smo jo obiskali, je bila Ekolo-

ška kmetija Kukenberger v Gorenjih Poni-kvah pri Trebnjem na Dolenjskem. Na kmetiji živijo štiri generacije, njen mladi prevzemnik pa je **Toni Kukenberger**, ki je leta 2016 pridobil naziv Inovativni mladi kmet, saj je skonstruiral **prevozno molžišče za molžo na pašniku** za sočasno molžo štirih krav. Govedo na kmetiji je večji del leta na paši, zato jim ta naprava prihrani veliko dragocenega časa, molžišče pa je pokrito, da lahko molzejo v vsakem vremenu. Kmetija obsega 24 ha obdelovalnih površin, na katerih pridelujejo izključno seno, ki je osnovna krma za krave molznice in plemenske telce. Redijo rjavo pasmo goveda, saj ima mleko teh krav več kakovostnejših beljakovin kot drugo mleko, pasma pa je prilagojena za skromnejše razmere reje. Pridelujejo in predelujejo **seneno, ekološko mleko**, izdelki pa so sir, skuta, jogurt, sirotka in izdelki iz smetane, za kar imajo od januarja 2015 tudi ekološki certifikat. Novembra 2016 pa so pridobili še certifikat za seneno mleko. V štirih letih so na državnih ocenjevanjih Dobrote slovenskih kmetij prejeli **10 zlatih priznanj**. Njihove izdelke lahko kupite kar na kmetiji ali na več prodajnih mestih po Sloveniji. Okušajo jih v gostilnah in restavracijah ter v osnovnih šolah in vrtcih. Lahko pa jih naročite preko spletne trgovine na njihovi lepo urejeni spletni strani.

Na Kmetiji Ostanek, ki leži v vasi Velike Pece pri Šentvidu pri Stični, pa je bil naš drugi postanek. Družinsko kmetijo z dolgoletno tradicijo, na kateri živijo tri generacije, je leta 2015 prevzela mlada prevzemnica **Damjana Ostanek Heric**. Kmetija obsega 15 ha površin, na katerih se ukvarjajo izključno s pridelavo in predelavo **vrtnin**, ki sega v leto 1997,

Udeleženci ekskurzije, kmetijski svetovalci in družina Ostanek

od leta 2012 pa imajo registrirano dopolnilno dejavnost na kmetiji. Pridelujejo **svežo zelenjavo**, ki jo predelujejo tudi v **vložene priloge**. Že od samega začetka so vključeni v integrirano pridelavo vrtnin, zato je zelenjava kakovostna in pridelana na naravi prijazen način. Pričeli so tudi s pridelavo sadik za lastne potrebe. Pridelujejo predvsem zelje in druge kapusnice, papriko, paradižnik, kumare, kumarice za vlaganje, korenček, zeleno, stročji fižol in fižol v zrnju, rdečo peso, solato, radič, endivijo ter ostalo sezonsko zelenjavo in krumpir. S svojimi izdelki so sodelovali na ocenjevanju Dobrot slovenskih kmetij, na katerem so prejeli vrsto odličij za različne vložnine in **znak kakovosti za domači ajvar**. Izdelke in pridelke prodajajo na domu, na tržnicah, na sejmi, gostinskim obratom, maloprodajnim trgovinam, javnim zavodom in veleprodajnim družbam.

Udeleženci ekskurzije so bili navdušeni nad inovativnostjo in zagretostjo za delo mladih prevzemnikov, ki so polni idej za prihodnost in svojo kmetijo predstavljajo na najlepši možni način. Na obeh kmetijah so nam z veseljem pripravili tudi degustacijo izdelkov, saj se le tako obiskovalci najlažje prepričajo v kakovost njihovih izdelkov.

Odprtje fotografske razstave 'Tečejo nam vode, teče nam čas'

Avtor članka: Javni zavod Bogenšperk

V četrtek, 15. novembra 2018, je v knjižnici v Šmartnem potekalo odprtje razstave 4. fotografskega natečaja ob prazniku Občine Šmartno pri Litiji. Razstava bo na ogled do 15. januarja 2019 v odpiralnem času knjižnice.

Knjižnica Litija, Javni zavod Bogenšperk in Občina Šmartno pri Litiji smo uspešno zaključili 4. fotografski natečaj z naslovom 'Tečejo nam vode, teče nam čas'. Fotografski ustvarjalci so nam s fotografijo pripovedovali o našem največjem bogastvu – o vodi, o moči vode v življenju ljudi, v tehnologijah, naravi in umetnosti. Fotografije prikazujejo vodo kot del kulturne krajine, življenjski prostor rastlin in živali

Zmagovalna fotografija Franca Lamovška

ali pa kot sestavni del narave. Nekatere fotografije opozarjajo na onesnaženost oziroma neoporečnost vode, druge prikazujejo vodo kot rešitev pred sušo ali kot grožnjo poplav, tretje kot miren kotiček za oddih in igro.

Motivi na fotografijah prikazujejo motive iz lokalnega okolja, torej občine Šmartno pri Litiji in njene okolice. K razstavljanju so bili vabljeni tako starejši fotografi kot tudi

tisti malo mlajši, najboljši trije pa so dobili denarne nagrade. Razstavlajoči avtorji fotografij so Špela Smrekar, Helena Smrekar, Danica Sedevčič, Edi Hribšek, Lojze Flisek, Jože Loc, Sonja Perme, Franc Lamovšek in Jakob Bevc Zavrl. Prvo nagrado je prejel Franc Lamovšek, drugo Danica Sedevčič in tretjo Helena Smrekar. Naslov zmagovalne fotografije je 'Sopota pod zimskim okrasjem'.

Otvoritev novih prostorov TIC Šmartno

Avtor članka: Javni zavod Bogenšperk

Svoja vrata je 1. decembra 2018 odprl Turistično informacijski center (TIC) Šmartno, ki deluje v okviru Javnega zavoda Bogenšperk. Novi urejeni prostori TIC-a so pomembna pridobitev za Šmartno pri Litiji in imajo izjemen pomen pri razvoju turizma v občini.

Otvoritev novih prostorov na Stareto-
vem trgu 25 je potekala 1. decem-
bra 2018, v okviru Adventnega sej-
ma, v centru Šmartnega pri Litiji. Prostor
so se urejali v okviru prijavljenega LAS projek-
ta Ureditve dela Staretovega trga v Šmar-
tnem pri Litiji. TIC Šmartno bo dvignil pre-
poznavnost naše občine, regije in turistične
ponudbe, aktivno bo sodeloval s turistični-
mi ponudniki, prispeval k razvoju turizma,
nudil informacije obiskovalcem Šmartnega
in promoviral lokalne ter druge pridelke in
izdelke. V ta namen je odprta butična trgo-
vinica, v kateri si lahko ogledate in kupite
unikatne izdelke, primerne za darila zase,
bližnje ali goste iz tujine. Vabljeni na ogled!

XI. memorial Riharda Urbanca

Avtor članka: Karlo Lemut

V soboto, 17. novembra 2018, je Območno združenje veteranov vojne za Slovenijo Litija - Šmartno v spomin na pokojnega predsednika organiziralo in izvedlo že XI. spominski memorial Riharda Urbanca.

Ob tej priliki je naše območno združenje pripravilo in izdalo tudi brošuro »10 let – memorial Riharda Urbanca«, ki so jo prejeli vsi udeleženci tega srečanja. Na tem srečanju so sodelovali veterani iz devetih območnih združenj in območja Ljubljana okolica ter odbor »Sever« Litija in Območno združenje Slovenskih častnikov Litija - Šmartno, skupaj 111 udeležencev. Druženje veteranov je popestrilo tudi tekmovalje v malem nogometu in ekipno ter posamično tekmovalje v kegljanju in stre-

ljanju z zračno puško.

V malem nogometu je sodelovalo pet ekip. Prvo mesto je dosegla ekipa OZ VVS Kočevje, drugo mesto ekipa iz OZ VVS Litija - Šmartno, tretje mesto pa ekipa OZ VVS Logatec.

V kegljanju so sodelovale štiri ekipe. Prvo mesto je dosegla ekipa OZ VVS Litija - Šmartno s 1.101 podrtim kegljem, druga je bila ekipa iz OZ VVS Kočevje s 1.062 podrtimi keglji, tretja pa je bila OZ VVS Ribnica s 847 podrtimi keglji. Med posamezniki je prvo mesto dosegel Ludvik Novak iz OZ VVS Litija - Šmartno 297 podrtimi keglji, drugi je bil Stane Kovač iz OZ VVS Kočevje s 292 podrtimi keglji, tretje mesto pa je dosegel Marjan Jerič iz OZ VVS Litija - Šmartno s 289 podrtimi keglji.

V streljanju z zračno puško ekipno je prvo mesto dosegla ekipa OZ VVS Kamnik - Komenda s 496 krogi, druga je bila ekipa Območnega združenja Slovenskih častnikov Litija - Šmartno s 484 krogi, tretje mesto pa je dosegla ekipa OZ VVS Grosuplje s 795 podrtimi keglji. Med posamezniki je prvo mesto dosegel Franci Koncilja Odbor »Se-

ver« Litija s 177 krogi, drugi je bil Pavel Serša OZ VVS Kamnik - Komenda s 175 krogi, tretje mesto pa je dosegel Jože Gorjanc OZ VVS Grosuplje s 172 krogi. Na tem tekmovalju je sodelovalo 45 strelcev.

Glede na dosežene rezultate v vseh treh športnih disciplinah je prvo mesto doseglo OZ VVS Kočevje, ki je poleg prehodnega pokala prejelo tudi pokal v trajno last.

Na svečanem zaključku so sin pokojnega Matjaž Urbanc, predsednik Pokrajinskega odbora zveze veteranov vojne za Slovenijo Ljubljana okolica Janez Gregorič in predsednik OZ VVS Litija - Šmartno Ivan Lovše za sodelovanje, najbolj uvrščenim ekipam ter posameznikom pa tudi za dosežke, podelili zahvale, medalje in pokale.

Posebna delegacija je na grob Riharda Urbanca odnesla ikebano.

Udeležence srečanja sta pozdravila župan Občine Litija Franci Rokavec in predsednik pokrajinskega odbora Janez Gregorič. Pokrajinski odbor je bil tudi pokrovitelj tega srečanja.

Po končani slovesnosti je sledilo družabno srečanje.

Razstava ob 10-letnici šmarskih vezilj

Avtorici članka: Štefka Fašing in Katarina Kragelj

Od 19. 10. do 21. 10. 2018 je v Velenju potekala mednarodna razstava vezenin z naslovom »Povštri«, na kateri smo s svojimi izdelki sodelovale že četrtrič, 9. 11. pa smo praznovali 10-letnico delovanja in ob tej priliki svoje izdelke razstavile v šmarskem kulturnem domu.

Za razstavo v Velenju smo izvezle »povštre« v različnih tehnikah, poleg njih pa smo razstavile tudi oltarne prte, prtičke in ostale vezenine. Za svoje delo smo prejele priznanje.

V času občinskega praznika vsako leto pripravimo razstavo svojih izdelkov, ki so nastali v enem letu. Letos praznujemo 10-letnico delovanja, razstava je bila na ogled od petka

do sobote, proslava pa je bila združena z občinskim praznikom in 25-letnico Društva upokojencev Šmartno pri Litiji. V sodelovanju z občino, Javnim zavodom Bogenšperk in knjižnico je direktorica knjižnice Andreja Štuhec lepo prikazala delavnost, ustvarjalnost in sodelovanje vezilj, ki smo v teh letih resnično prikazale vso lepoto ročnih del pod skrbnim vodstvom mentorice Štefke Fašing. Množica izvezenih oltarnih prtov za cerkve in kapelice, prti in prtički, zavese in ostali uporabni izdelki so delo pridnih rok, idej

za izdelavo česa novega pa nam nikoli ne zmanjka. Vesele smo pohval naših zvestih obiskovalcev in podpore občine, knjižnice in Javnega zavoda Bogenšperk.

Vezilje vemo, da je v prepletanju nitk poseben čar, povezuje pa nas tudi druženje, izmenjavanje idej, medsebojna pomoč in navdušenje nad lepoto naših izdelkov. Tudi za delo v novem letu imamo že načrte, in ker se leto izteka, želimo vsem občankam in občanom vesele božične praznike in vse dobro v novem letu.

Mesec oktober je bil na OOOZ Litija v znamenju volitev

Avtorica članka: Rosana Škulj

V sredo, 17. 10. 2018, so člani Območne obrtno-podjetniške zbornice Litija izvolili 19-člansko skupščino, ki je nato v sredo, 28. novembra 2018, zaključila s konstitutivno sejo, na kateri je izvolila novo vodstvo zbornice za naslednje 4-letno mandatno obdobje. Novoizvoljeni predsednik OOOZ Litija je Simon Lokar, za podpredsednico pa je imenoval Natalijo Borišek.

Poslanci skupščine so potrdili devet-članski upravni odbor in tričlanski nadzorni odbor. Člani upravnega odbora so poleg predsednika in podpredsednice še: Roman Hribar, Blaž Rozina, Uroš Kranjc, Janko Zaman, Drago Balant, Klemen Poglajen in Janez Dragar. Člani nadzornega odbora so: Janez Skubic, Marijan Poglajen in Viktor Povše.

Spoštovani člani PGD Šmartno, krajan, občani in podporniki!

Avtor članka: PGD Šmartno pri Litiji

Iskreno se vam zahvaljujemo za potrpežljivost, ustrežljivost, vso pomoč in sodelovanje v iztekajočem se letu.

Z enakimi željami po uspešnem delovanju in sodelovanju korakamo člani PGD Šmartno tudi v leto, ki se nam približuje. Trudili se bomo tako kot vedno, po naši dolžnosti in zavesti, uspešno skrbeti za varnost kraja in pomagati vsem, ki bodo potrebovali našo pomoč. Upamo, da bo potreb po posredovanju čim manj, ker posledično temu sledi varno in brezskrbno življenje vas, nas in našega kraja. Gasilci PGD Šmartno tudi v letu 2019 ostajamo v stalni pripravljenosti. Zahvaljujemo se vam za vse prispevke, donacije in ostale oblike pomoči, ki ste nam jih namenili v tem letu, priporočamo se seveda tudi za prihajajoče leto. Vaša pomoč bomo glede na naše zgo-

dovinske načrte še kako potrebovali. Hkrati vas obveščamo, da bomo v teh dneh pričeli s tradicionalnimi gasilskimi voščili »od vrat do vrat« in vam z novim koledarjem zaželeli sreče in zdravja. Veseli bomo vaših prostovoljnih prispevkov, namenjenih za naš veliki projekt, gradnjo novega gasilskega doma, ki ga v omenjenem koledarju tudi predstavljamo. V letu, ki prihaja, vam vsem skupaj želimo obilo zdravja, sreče, zadovoljstva, uspehov in naj vas občutek varnosti spremlja na vsakem koraku. Naj bo leto 2019 mirno in polno plodnega sodelovanja. Gasilci PGD Šmartno bomo dežurali, tudi ko ne bo nevarnosti. Srečno! Hvala lepa in NA POMOČ!

Delimo plamen - zanečimo mir

Skavti   lmb.skavt.net

Litijski skavti – steg Pojocih volkov – vas v nedeljo, 16. decembra, vabimo na prireditev Luč miru iz Betlehema, ki se bo pričela ob 18. uri pred litijsko cerkvijo. Več o akciji si lahko preberete na strani <http://lmb.skavt.net/> ali spremljate naše objave preko Facebooka (@pojocivolkovi) ali Instagrama (@pojocivolkovi).

Samo Škrabanja, stegovodja

Bine Meke državni prvak v balvanskem plezanju

Avtor članka: Jernej Peterlin

V vikendu od 23. do 25. novembra je v Kranju potekala tekma za državno prvenstvo v športnem plezanju. Tekmovalci vseh kategorij so se pomerili v balvanskem in težavnostnem plezanju.

V balvanih je bila to zadnja tekma v sezoni, ki je tudi odločala o zmagovalcih državnega prvenstva. V kategoriji starejših dečkov so tekmovali tudi trije plezalci Društva prosti čas Šmartno. V balvanskem plezanju se je najbolje odrezal Bine Meke, ki je na zadnji tekmi zasedel drugo mesto in se na koncu veselil zmage v skupnem seštevku državnega prvenstva. Bine je uspešen vikend zaključil še z zmago na tekmi v težavnostnem plezanju. Na tekmi sta nastopila še Gašper Hauptman, ki je v težavnosti z uvrstitvijo v finale in končnim sedmim mestom dosegel svoj najboljši rezultat, v balvanih pa je bil enajsti, ter Žan

Žak Eberlinc, ki je bil v balvanih dvanajsti, v težavnosti pa trinajsti. Tekmovalce čaka prvi vikend v decembru v Celju še zadnja tekma za državno prvenstvo v težavnosti, prvič v Sloveniji pa se bodo plezalci in plezalkice pomerili v hitrostnem plezanju.

Uspešna jesenska bera medalj

Avtorica članka: Eva Štanger

Jesen se je za Taekwondo klub Šmartno - Litija začela intenzivno, udeležili smo se treh tekmovanj in z rezultati smo lahko zadovoljni, saj nam vlivajo dodatni zagon za nadaljevanje sezone.

V ljubljanski Hali Tivoli so se 13. 10. 2018 zbrali taekwondoisti na tekmovanju 4. Gaiana Ljubljana Trophy. Udeležilo se ga je 317 tekmovalcev iz osmih držav. Naš klub je zastopalo osem tekmovalcev. V kategoriji otroci do 34 kg je zasedel prvo mesto Noel Saje, drugo pa Miha Garantini. Pri mlajših kadetih nad 51 kg je zasedla 3. mesto Žana Velagić Jereb. Med kadeti do 41 kg je bil Daniel Babić drugi. Izkušeni mladinki Pia Smrekar (do 63 kg) in Aleksandra Rozina (nad 68 kg) sta obe zasedli 1. mesto. Sodelovala sta tudi Jošt Smrekar in Edina Duraković, ki pa sta tokrat izpadla v izločilnih borbah.

27. in 28. 10. 2018 se je v Beogradu zbrala taekwondo elita na tekmovanju za svetovni pokal ranga G1, 17. Galeb Belgrade Trophy. V srbsko prestolnico je odpotovalo kar sedemnajst slovenskih reprezentantov (kadeti, mladinci in člani), skupno pa je sodelovalo preko tisoč tekmovalcev. Med njimi je zastopal naš klub Domen Pirc, ki je po štirih mesecih ponovno stopil na tekmovalni tatami. Boril se je v kategoriji članov do 74 kg. V žrebu je bil postavljen kot 9. nosilec kategorije in to tudi opravičil, saj je na koncu zasedel solidno deveto mesto in pridobil 1,51 točke

na svetovni lestvici.

Med krompirjevimi počitnicami se je klub odpravil še v Mostar na tekmovanje 10. Mostar Open. Odpravila se je ekipa petih tekmovalcev in še številčnejša spremljevalna ekipa navijačev in staršev. To tekmovanje vedno predstavlja tudi izlet in druženje med tekmovalci in starši. Za še večje zadoščenje pa so se borci odrezali več kot odlično in zasedli naslednja mesta: Miha Garantini (dečki do 33 kg) 2. mesto, Nika Babić (deklice do 21 kg) 2. mesto, Žana Velagić Jereb (mlajše kadetnje nad 51 kg) tudi 2. mesto. Tretje mesto sta zasedla Pia Smrekar (mladinke do 63 kg) in Lovro Perme (mladinci do 63 kg). Na 5. mestu je pristal Daniel Babić.

Vsem tekmovalcem čestitamo in želimo še veliko odličnih rezultatov.

Izvrstni Bor Artnak, Nik Razboršek in Nastja Kolar znova zmagali

Z naskokom najuspešnejši slovenski tenisač v kategoriji do 14 let, Bor Artnak, je na najboljši možni način zaključil nastope za evropsko teniško lestvico, in sicer z zmago na še enem turnirju najvišje 1. kategorije v Telde, Španija. Bor je na turnirju ugnal vso konkurenco, za piko na i pa je v finalu nasprotniku, Špancu Markusu Giersiepenau Garcii, zavezal dve kravati, saj je slavil kar s 6-0 6-0, kar še dodatno potrjuje res veliko kvaliteto mladega igralca. Čestitamo!

Pred Borom je sedaj še veliki nastop na prestižnem Orange Bowl turnirju v ZDA, na katerem se bodo pomerili najboljši tenisači sveta v kategoriji do 14 let. Ob tej priložnosti se zahvaljujemo glavnim sponzorjem, ki so prispevali za njegovo pot v ZDA, in sicer podjetju HERZ d. o. o. in podjetju PESKOKOP KEPA SUZANA KEPA s. p. Bor Artnak je tudi že izbran, da bo zastopal Slovenijo na olimpijskih igrah evropske mladine, ki bodo junija v Bakuju.

Nik Razboršek je zmagovalac Futures turnirja z nagradnim skladom 15.000 \$ v Antalyi, Turčija. Po zmagi nad četrtnim nosilcem v četrtfinalu je v polfinalu izločil še drugega nosilca, 19-letnega Španca Javiera Barranca Cosana, 306. igralca lestvice ATP. Nik je bil boljši s 6-3 6-4. V finalu se je za tretjo letošnjo zmago na turnirjih Futures pomeril s 5. nosilcem, 25-letnim Brazilcem Brunom Santanno, 449. igralcem lestvice ATP, zmagal s 6-4 6-4 in se brez izgubljenega niza zavihtel do končne zmage. Čestitamo! Nik bo ostal v Antalyi še en teden, na še enem turnirju z enakim nagradnim skladom in držimo pesti!

Bor Artnak - zmagovalac v Španiji

Novo zmago je vknjižila tudi **Nastja Kolar**. Na turnirju v Egiptu, z nagradnim skladom 15.000 \$, je bila razred zase in tudi v finalu je nasprotnici, Rusinji Anastasiji Sukhotini, prepustila zgolj dve igri in slavila s 6 – 1 6 – 1, za zmago pa je potrebovala vsega 44 minut. Za Nastjo je to letos že četrti naslov na turnirjih ITF z nagradnim skladom 15.000 \$. Na lestvici ITF Transition toura je na visokem 10. mestu, kar ji bo v prihodnji sezoni zagotavljalo prednost pri nastopih na turnirjih z nagradnim skladom 25.000 \$.

Nova razsvetljava v teniški hali AS

V Tenis klubu AS Litija smo se konec oktobra lotili prenove razsvetljave v teniški dvorani AS. V sodelovanju s

podjetjem LUMENIA d. o. o. smo vsa tri dvoranska teniška igrišča opremili s sodobno in varčno LED razsvetljavo. Ob tej priložnosti se Tenis klub AS Litija zahvaljuje podjetju LUMENIA d. o. o. za njihov sponzorski prispevek pri tej posodobitvi.

Nastja Kolar - zmagovalka v Egiptu

Razmišljanje ob bližajočih praznikih

Avtor članka: Albert Pavli

Namen mojega pisanja je razmislek o dveh stvareh, ki sta še kako prisotni v našem življenju, to sta obrekovanje in opravljanje.

Glede na definicijo, ki jo najdemo v Slovarju slovenskega knjižnega jezika, obrekovati pomeni dajati neresnične, zlonamerne izjave, s katerimi se nekomu jemlje ugled, opravljati pa pomeni pripovedovati o kom kaj resničnega, vendar slabega. Samo na prvi pogled se zdi, da je opravljanje manj škodljivo, saj konec koncev govorimo resnico, čeprav je ta negativna. Vendar to ne drži. Ko gre za naše odnose, so posledice tako enega kot drugega uničujoče. »Spletkarski človek povzroča prepir, obrekovalec razdvaja prijatelje,« je zapisano v svetopisemski knjigi Pregovori (16,28). Obrekovanje in opravljanje sta učinkovita načina sejanja nesloge in sporov ter ločevanja prijateljev. Toda tam, kjer se pojavi, prav tako učinkovito tudi uničujeta zaupanje in sodelovanje, povečujeta napetost in zaskrbljenost, povzročata nastajanje zaprtih skupin, ovirata komunikacijo in škodita ugledu posameznikov.

Obrekovanje in opravljanje sta pravzaprav agresivni dejanji, saj gre za vrsto osebnega napada. To pa počnemo, ker ukvarjanje s samim seboj boli. Boli priznati lastne napake, boli prevzeti odgovornost za lastne neuspehe, boli, ker si ne upamo biti pristni, boli, ker so drugi uspešnejši lepiši, bogatejši ... in še bi lahko naštevali. In da bi vsaj malo ublažili to svojo bolečino, se raje ukvarjamo z drugimi. Izkrivljamo njihove spodbude,

blatimo njihov ugled in seciramo njihov značaj. (Vir: Spletni portal Radio Prvi) V današnjem času pa se (pre)pogosto srečujemo z digitalnim obrekovanjem in opravljanjem. Verjetno se sprašujete, kaj pa je to. Gre za termin, ki ga nisem še nikjer zasledil in sem si ga preprosto izmislil. V bistvu gre za obrekovanje in opravljanje s pomočjo sodobnih socialnih omrežij. Le-ta še posebej »pregorevajo« v primerih, ko izbruhne kakšna afera oziroma v predvolilnem obdobju. Z nekaj posameznimi primeri opravljanja se občasno soočamo tako v vrtcu kot tudi v šoli. Največji problem, ki ga sam vidim, je dejstvo, da se informacije preko spleta, večinoma slabe, širijo z bliskovito hitrostjo in dosežejo veliko število ljudi. Zato je tudi učinek oziroma škoda, ki jo povzroči take informacije, zelo velika.

Ob svojem razmišljanju sem se spomnil tudi na kanadskega psihologa, dr. Dana Petersona, ki je imel pred dnevi v Ljubljani odmevno predavanje. Profesor nas spodbuja, da izstopimo iz občutka nemoči, kot da ne moremo ničesar spremeniti. »Prav zato predavam,« je poudaril, »ker želim ljudem povedati, da imajo več vpliva na svoje življenje, kot si mislijo.« Na vprašanje iz publike, kako govoriti z ljudmi o pomembnih, resnih temah, je profesor odgovoril: »Najlažje z zgledom. Če so namreč ljudje nasprotnega mnenja kot vi, jih prepričevati z besedami nima smisla, saj vašega govorjenja najverjetneje niti ne poslušajo. S svojim življenjem pa jim lahko pokažete, da se da tudi drugače, predstavite jim boljšo zgodbo.« (Vir: Spletni portal Domovina) Tudi sam velikokrat poudarjam, da ljudje za lepši svet in za boljše medsebojne odnose lahko storimo veliko več, kot mislimo. Da je temu res tako, vam za konec ponujam zgodbo o grškem filozofu, ki je tudi po več tisoč letih nadvse aktualna.

V antični Grčiji je Sokrat veljal za velikega filozofa in moža, čigar znanje je bilo zelo cenjeno.

Nekega dne je srečal znanca, ki mu je dejal: »Ali veš, kaj sem danes slišal o tvojem pri-

Začetek zimske rekreativne lige AS

S prvimi tekmami se je začela nova sezona zimske rekreativne lige AS. Igralci se bomo merili v 1., 2. in dveh enakovrednih 3. ligah. V prvem krogu sta bili v 1. ligi odigrani dve tekmi, in sicer je Alojz Ašič premagal Boštjana Kogovška z 9 – 2, Alojz Smrkolj pa Igorja Kokalja z 9 – 3. V 2. ligi je bil zanimiv dvoboj med povratnikom v ligaško tekmovanje Izidorjem Božjakom in Matejem Klopčičem. V napeti tekmi je slavil Matej Klopčič, ki je zmagal v podaljšani igri z 9 – 8. V 3. A ligi se je novinec, štirinajstletni Jan Južnik, dobro upiral izkušenemu Mihi Lebingerju, ki je bil na koncu boljši z rezultatom 9 – 7.

Melita Poglajen

jatelju?»

»Počakaj,« ga ustavi Sokrat. »Preden mi kaj poveš, boš opravil krajši test. To je Test treh filtrov. Premisli in filtriraj to, kar mi nameravaš povedati. Prvi filter je filter resnice. Ali si popolnoma prepričan v resničnost tega, kar boš povedal?«

»Ne, pravzaprav sem o tem le slišal od drugih,« odgovori znanec.

»Prav,« je rekel Sokrat, »torej pravzaprav ne veš, ali je resnica. Poskusiva sedaj z drugim filtrom. Imenuje se filter dobrote. Ali je to, kar mi nameravaš povedati o mojem prijatelju, nekaj dobrega?«

»Ne, ravno nasprotno ...,« odgovori znanec.

»Torej,« je nadaljeval Sokrat, »rad bi mi povedal nekaj slabega o njem, pa ne veš, če je to resnica. Sedaj poskusiva še s tretjim filtrom, to je filter koristnosti. Ali mi bo to, kar mi boš povedal o njem, koristilo?«

»Ne vem; mislim, da ne ...,« skesano odgovori znanec.

»Torej, če mi želiš povedati nekaj, v kar nisi prepričan, da je res, ni niti dobro in ne koristno, ZAKAJ BI MI TO SPLOH RAD POVEDAL?« je zaključil Sokrat.

Nekaj podobnega se dogaja tudi z nami. Večina ljudi ustvarja in razširja zgodbe le na osnovi informacije, ne da bi se prepričali v njihovo resničnost ter se vprašali o njihovi smiselnosti in koristnosti. Predstavljajte si, kako drugačen in boljši bi bil svet, če bi temeljil na resnici, dobroti in konstruktivnosti. Koliko manj krivic in bolečin bi bilo storjenih.

Zato dobro premislimo, preden kaj izjavimo. Če v nekaj nismo prepričani, je bolje, da molčimo. Kajti besede lahko bolijo in rana se kljub opravičilu ne zaceli. Naj bo test TREH FILTROV vedno v naši zavesti! Uporabljajmo ga in polepšajmo dneve sebi in drugim ... (Vir: Spletni portal Petisvet.si)

Adventni in božični čas je izjemna priložnost za temeljit oseben razmislek in za to, da drugim in sebi polepšamo prihajajoče dneve in praznike. Vse dobro vam želim. Šmartno pri Litiji, 28. 11. 2018

*Uredništvo Krajevnih
novic želi vsem bralkam in
bralcem vesele božično-
novoletne praznike ter
zdravo, srečno in uspeha
polno 2019.*

ZAHVALA**IVANA POTISEK**

1930–2018

Po dolgotrajni bolezni nas je zapustila draga mamí Ivanka Potisek,
po domače Boštjanova Ivanka izpod B'čca.

Zahvaljujemo se vsem delavkam v Domu Tisje za vso skrb in nego, ki so ji jo nudile.
Hvala vsem, ki ste se z nami poslovili od nje, darovali sveče in svete maše.
Hvala g. župniku za obred, pevcem, trobentaču in lvi za ganljiv govor.

Vsi njeni

*Čprav tvoj glas se več ne sliši,
beseda tvoja v nas živi,
povsod te slišimo mi vsi,
med nami si.*

26. 10. 1954
8. 10. 2018

Ob boleči izgubi ljube matere najlepša hvala vsem sorodnikom, prijateljem, sosedom, sodelavcem in
ostalim za izrečeno sožalje. Hvala tudi gospodu župniku za lepo opravljen obred, pevcem za ganljivo
zapete pesmi in vsem, ki ste jo pospremili na njeni zadnji poti.

Vsi njeni

*Ne jokajte ob mojem grobu,
le tiho k njemu pristopite.
Pomislite, kako trpel sem,
in večni mir mi zaželite.*

ZAHVALA

Izmujen od hude bolezni nas je za vedno zapustil naš dragi ata

GABRIJEL BERGLEZ,

20. 3. 1942–29. 10. 2018,

iz Zavrstnika pri Šmartnem pri Litiji.

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki ste našega ATA v velikem številu pospremili na zadnji poti, sorodnikom,
prijateljem in znancem za izrečeno sožalje, cvetje, sveče ter darove za svete maše. Zahvala tudi osebnemu
zdravniku dr. Nikolaju Benedičiču, patronažni sestri Sandri za oskrbo na domu, ge. Miji Loc za nego, PGD
Zavrstnik, pevcem iz Volavelj ter g. župniku Janezu Kvaterniku za lep obred.

Žalujoci: vsi njegovi

V SPOMIN

2. decembra so minila 4 leta, odkar je odšel v večnost
naš dragi

MILAN DOBLEKAR.

Iskrena hvala vsem, ki se ga spominjate,
mu prižgete svečko
ali postojite ob njegovem grobu.

Vsi njegovi

Odmevi širših dogodkov v Šmartnem pri Litiji in okolici med prvo svetovno vojno

Avtor članka: Tadej Čopar

Povod za izbruh prve svetovne vojne je bil atentat na avstro-ogrskega prestolonaslednika, nadvojvodo Franca Ferdinanda, do katerega je prišlo 28. junija 1914. Ta dogodek je odmeval tudi v Šmartnem in okolici. En dan po atentatu, 29. junija, je v Šmartnem potekala občinska seja, ki se je zaključila v znak sožalja in se nadaljevala 5. julija. Glede na poročanje Slovenca je novica o atentatu naredila velik vtis tudi na širši krog ljudi v teh krajih. Truplo pokojnega prestolonaslednika in njegove žene so z bojno ladjo pripeljali v Trst v četrtek, 2. julija, nekaj minut pred tretjo uro zjutraj, nato pa v istem dnevu s posebnim vlakom še naprej mimo Ljubljane proti Dunaju.

Na tisti dan so v Litiji tovarne ustavile delo za čas od poldneva do treh popoldne, trgovine pa so bile zaprte od enih do treh. Na litijski kolodvor so v črnih oblekah prihajale velike množice ljudi od blizu in daleč. Na občinski seji 5. julija je šmarski župnik Matej Rihar prebral sožalno okrožnico, ki jo je v znak sožalja odbor poslušal stoje, razpravljali so tudi o vabilu odbornikom za udeležbo pri žalni slovesnosti v ponedeljek, 6. julija, in predlogu Mateja Riharja, da naj se vsem občinskim odbornikom posamično razdeli knjižica »Zločin v Sarajevu«, za katero so sklenili, da se bo plačala iz občinske blagajne. Na isti dan, 5. julija, je pod vtisom nedavnega atentata v šmarski župniji potekalo tudi prvo sveto obhajilo. Naslednji dan, 6. julija, je v dekanjski cerkvi ob navzočnosti uradnikov in velikega števila župljanov potekala maša zadušnica za prestolona-

slednika in soprogo.

26. julija 1914 je Avstro-Ogrska mobilizirala svojo vojsko, 28. julija pa napovedala vojno Srbiji. 26. julija je bila v Javorju nova maša Ivana Sadarja. V Kroniki župnije Javorje je zapisano, da je veselje ob tem dogodku »skalila kmalu po opravljenem sv. obhajilu došla grozna vest o napovedbi vojske sovražni Srbiji in zapoved o splošni mobilizaciji«. Na isti dan kot nova maša v Javorju je potekal tudi evharistični sestanek na Zaplazu, ki se ga je udeležilo mnogo šmarskih faranov. Ob tem je v Kroniki župnije Šmartno pri Litiji zapisano: »Sestanek je že trpel pod vtisom napovedi vojske /.../ in vršeče se mobilizacije. Med službo božjo so že klicali župane in vojake iz cerkve.«

Iz različnih virov je razvidno, da so v teh krajih spremljali potek vojne in si želeli njenega konca, opaziti pa je bilo tudi nekaj godrnjanja čez vojno in njene povzročitelje. To je razvidno tako iz zapisa splošnih vtisov kot iz poročanja o mašah in drugih oblikah pobožnosti, ki so bile povezane z vojno. Kronika župnije Šmartno pri Litiji omenja npr. mirovno pobožnost 7. februarja 1915, ko je bilo cel dan izpostavljeno sv. rešnje telo, procesijo z Marijinim kipom »v vojne namene« 24. maja 1915, zahvalno mašo ob padcu Lvova 29. junija 1915, mašo za žive in mrtve vojake iz župnije 25. decembra 1915 ob polnoči in 25. decembra 1916 ob polnoči, procesijo s sv. rešnjim telesom »za srečen izid vojske in mir« 2. 7. 1916. Med vojno je umrl tudi Franc Jožef I., česar so se spomnili z mašo zadušnico 29. novembra 1916. V letu 1917, ko je začelo pridobivati na pomenu nacionalno vprašanje, so se na šmarskih občinskih sejah opredelili tudi do deklaracije jugoslovanskega kluba, ki so jo na seji 1. novembra 1917 podprli.

Za sredino leta 1918 Kronika župnije Šmartno pri Litiji navaja vzpostavljane političnega življenja (dogodki, povezani s posameznimi političnimi strankami, ki so se jih udeleževali tudi predstavniki z območja Šmartnega in okolice). Oktobra 1918 je po poročanju te kronike razpadla avstrijska armada na jugu. Vojaki so takrat prihajali domov in železnice naj bi bile močno napolnjene. 29. oktobra 1918 je bila ustanovljena Država Slovencev, Hrvatov in Srbov. Ob priložnosti »osvoboditve in začetka Jugoslavije« je 2. novembra potekal »manifestacijski obhod« iz Šmartnega v Litijo in nazaj. 11. novembra 1918 je bilo v Franciji podpisano premirje, s katerim se je vojna končala.

Pozdrav iz Šmartna pri Litiji.

Ponatis prepovedan. Zasluga: Ivan Seleker.

Šmartno okoli leta 1910 (vir: Domoznanska zbirka Knjižnice Litija)